CENTRAAL BUREAU VOOR DE STATISTIEK

Bevolking der gemeenten van Nederland op 1 Januari 1943

Aantal gemeenten naar de grootte van het grondgebied

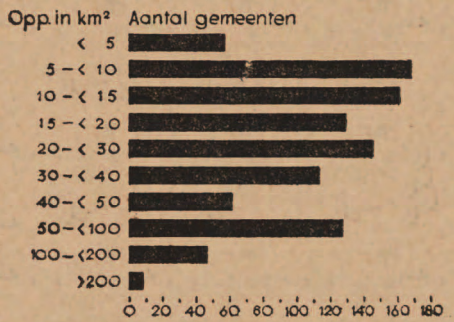

DRUKKERIJ ALBANI C.V.
'S-GRAVENHAGE 1944

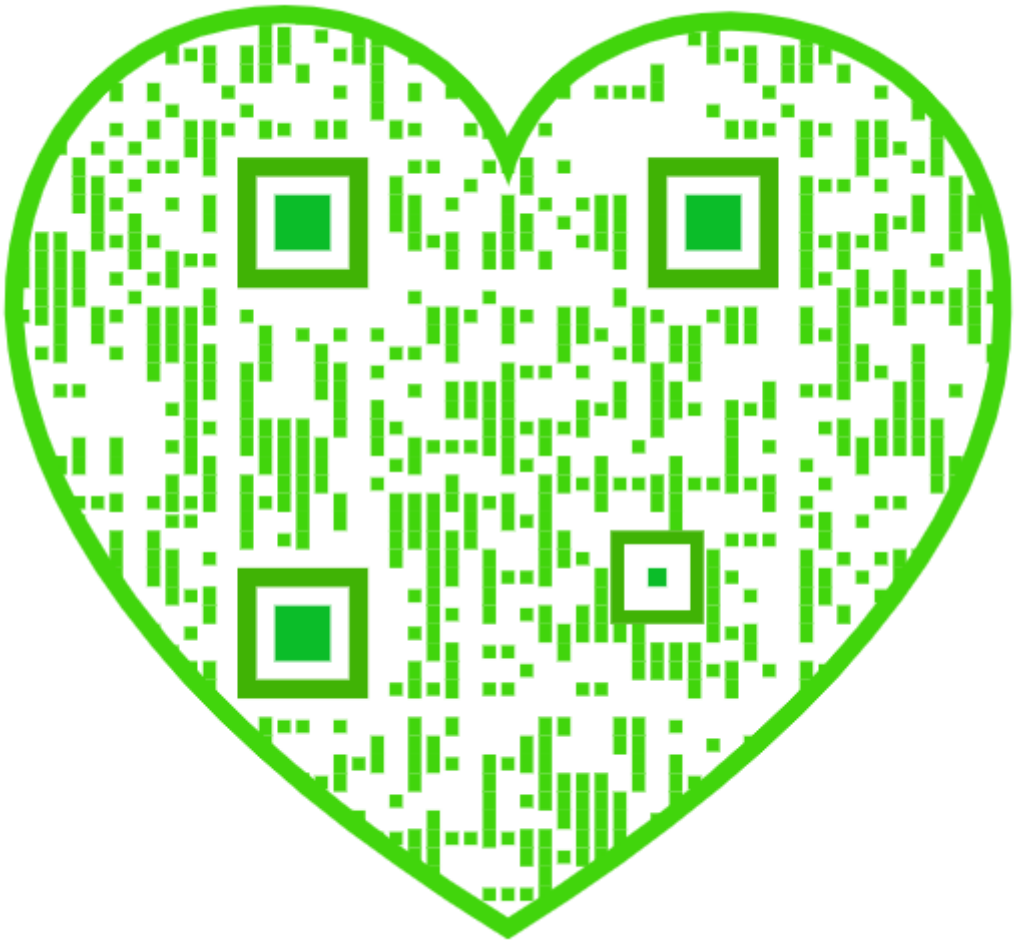

INHOUD

blz.

INLEIDING 1

TABELLEN

I. Oppervlakte, bevolking, bevolkingsdichtheid en vestigingsoverschot der gemeenten . . . 23

II. Oppervlakte, bevolking, bevolkingsdichtheid en vestigingsoverschot der provinciën en gemeentegroepen 51

III. Bevolking der provinciën en der economisch-geografische gebieden naar 5 gemeentegroepen 52

IV. Vestigingsoverschotten der provinciën naar 5 gemeentegroepen 54

V. Oppervlakte der gemeenten naar de bevolkingsdichtheid 55

AUTEURSRECHT VOORBEHOUDEN

Het overnemen van gegevens is toegestaan, mits met duidelijke bronvermelding.

Verkrijgbaar bij de Drukkerij Albani, C.V., Nieuwe Molstraat 20, 's Gravenhage, zoowel per exemplaar als in abonnement. Prijs f 0.49*. Toezending geschiedt franco na storting op girorekening No. 40100.

INLEIDING

§ 1. Algemeen

In deze publicatie, welke een vervolg is op de serie jaarlijksche uitgaven, waarmede in 1920 een aanvang werd gemaakt, zijn evenals in de publicatie van 1 Januari 1942 per gemeente opgenomen de oppervlakte in ha land, de bevolkingsdichtheid per km^2, het totaal aantal inwoners en het mannelijk inwonertal, zoomede het vestigings- of vertrekoverschot in het voorafgaande jaar.

De oppervlakte land, vermeld in de tabellen I en II is berekend door de totale oppervlakten der gemeenten, overeenkomstig de opgaven van de controleurs der grondbelasting, te verminderen met de oppervlakte der tot de gemeente behoorende wateren, genoemd in deel I van de Volkstelling 1930, blz. 331 e.v. Aan de berekening van de densiteitscijfers liggen ten grondslag de aldus verkregen oppervlaktecijfers zoomede het bevolkingscijfer op 1 Januari 1943. Tot de bevolking eener gemeente worden gerekend alle personen, die in het bevolkingsregister der gemeente zijn opgenomen.

De bevolking van Nederland omvat, behalve de gemeentelijke inwonertallen, ook de personen, opgenomen in het Centrale Bevolkingsregister (C.B.R.). In het C.B.R., hetwelk wordt gehouden te 's Gravenhage door de Rijksinspectie van de Bevolkingsregisters, worden opgenomen:

1e. voor den tijd van uiterlijk 720 dagen de personen, die wel aangifte hebben gedaan van vertrek, doch die in de door hen opgegeven gemeenten van vestiging niet zijn aangetroffen en wier verblijf daarna niet is kunnen worden opgespoord (art. 26, 2e lid besluit bevolkingsboekhouding);

2e. de personen of groepen van personen, omtrent wie de Minister van Binnenlandsche Zaken zulks in bijzondere gevallen bepaalt (art. 24, 3e lid, art. 27, 1e lid sub *c* besluit bevolkingsboekhouding).

Het laatste artikel is van toepassing verklaard op de niet tot een gezin behoorende ontslagenen uit de Rijkswerkinrichting te Norg (Veenhuizen), de zgn. „zwervers", alsmede op de bewoners van woonwagens en woonschepen, voorzoover niet door het Hoofd van de Rijksinspectie der Bevolkingsregisters ontheffing is verleend van de verplichting tot afvoering van het bevolkingsregister der gemeente en opneming in het C.B.R. Bedoelde ontheffing geldt in hoofdzaak personen, die hetzij voor duurzaam verblijf in de gemeente, hetzij beroepshalve (bijv. wegwerkers en andere uitvoerders van openbare werken) een woonwagen of woonschip hebben betrokken. Voorts heeft afvoering van de gemeentelijke bevolkingsregisters en opneming in het C.B.R. plaats gehad van personen van Nederlandsche nationaliteit, die vóór of tijdens de oorlogshandelingen in de maand Mei 1940 Nederland hebben verlaten, of wier verbinding met Nederland toen is verbroken. Ook Nederlandsche burgers en krijgsgevangen militairen, die buitenslands zijn geïnterneerd, en leden van het Vrijwilligerslegioen Nederland en de Ambulance Oostfront worden na een afwezigheid van 360 dagen opgenomen in het C. B. R. Een en ander heeft tot gevolg gehad, dat het aantal in het C. B. R. opgenomen personen tusschen 1 Mei 1940 en 1 Januari 1943 is toegenomen van 817 tot 27 341.

Evenals in de vorige publicatie zijn thans wederom gegevens opgenomen voor economisch-geografische gebieden (zie Tabel III en Staat 3). De gemeenten zijn hiertoe gegroepeerd naar gebieden, welke uit economisch-geografisch oogpunt min of meer homogeen zijn, althans anders geaard dan de aangrenzende gebieden. Gevolgd

is de economisch-geografische indeeling van Nederland, welke bij de Beroepstellingen van 1920 en 1930 is toegepast en in 1940 — vrijwel uitsluitend door onderverdeeling — van 42 op 54 gebieden is uitgebreid. In Tabel III en Staat 3 zijn deze gesplitst naar 5 gemeentegroepen, teneinde verschillen in de demografische ontwikkeling van de grootere en de kleinere gemeenten in de economisch-geografische gebieden afzonderlijk te kunnen doen uitkomen.

Een kaart met een nominatieve opgave van de economisch-geografische gebieden en de daartoe behoorende gemeenten is aan het Centraal Bureau voor de Statistiek op aanvrage verkrijgbaar.

§ 2. Vestiging en vertrek

De toeneming of afneming der bevolking in iedere gemeente is de resultante van de geboorte en vestiging eenerzijds, de sterfte en het vertrek anderszijds. Onder vestiging en vertrek wordt verstaan elke opneming in resp. afvoering van het bevolkingsregister wegens verandering van woonplaats; het verschil tusschen het aantal opnemingen en het aantal afvoeringen vormt het vestigings- of vertrekoverschot.

Verhuizingen binnen de gemeente vallen niet onder het begrip vestiging en vertrek. Evenmin worden hiertoe gerekend de administratieve overschrijvingen van inwoners tengevolge van annexaties en grenswijzigingen van gemeenten, of ingevolge algemeene beschikkingen, zooals deze getroffen zijn voor de woonwagen- en woonschepenbewoners. Bij de vaststelling van het bevolkingscijfer der gemeenten per 1 Januari 1943 is met deze administratieve overschrijvingen uiteraard wel rekening gehouden.

In de cijfers, vermeld in Staat 1, zijn onder vestiging

uit het binnenland begrepen de aantallen in de bevolkingsregisters der gemeenten opgenomen personen, die van een andere Nederlandsche gemeente of van het C.B.R. zijn afgevoerd en de personen, die uit een Nederlandsche gemeente in het C.B.R. zijn opgenomen. In de cijfers der migratie uit en naar het buitenland zijn ook begrepen de vestiging uit en het vertrek naar de Nederlandsche overzeesche gewesten, alsmede de ambtshalve opnemingen en afvoeringen (d. i. opnemingen onbekend vanwaar en afvoeringen onbekend waarheen).

Zooals reeds hiervoor is vermeld, zijn Nederlanders, die als gevolg van den oorlog in 1940 Nederland hebben verlaten, naar het C.B.R. overgeboekt; onder de cijfers betreffende vertrek naar het buitenland komen eveneens niet voor Nederlanders, zoowel burgers als krijgsgevangen militairen, die worden geïnterneerd in een buitenslands gelegen kamp of inrichting, tenzij het betreft personen van Joodschen bloede, voorts leden van het vrijwilligerslegioen en van de ambulance Oostfront en ten slotte ook vreemdelingen, die hun militairen dienstplicht moeten vervullen en Nederlanders en vreemdelingen, die in het buitenland worden tewerkgesteld, indien en voorzoover deze personen de voortdurende beschikking over een slaapgelegenheid in Nederland behouden of geacht kunnen worden deel uit te maken van een gezin, dat tot de bevolking van Nederland behoort. Onder vertrek naar het buitenland zijn dus wel begrepen: uitgeweken en in het buitenland geïnterneerde vreemdelingen, Nederlanders en vreemdelingen, die Nederland verlaten wegens vrijwillige dienstneming bij eenige Duitsche oorlogsorganisatie (Waffen S.S., O.T., N.S.K.K. enz.), gestraften, die naar het buitenland worden weggevoerd, zoomede personen van Joodschen bloede, die naar het buitenland zijn vertrokken, ongeacht of dit gevolg is van interneering dan wel van tewerkstelling of uitwijken.

§ 3. Invloed van den oorlog op de migratie

Staat 1 doet duidelijk zien, dat de migratie zeer sterk den invloed ondergaat van de door den huidigen oorlog veroorzaakte bijzondere omstandigheden.

STAAT 1. Woonplaatsveranderingen 1936 – 1942

Jaar	Vestiging uit het		Vertrek naar het buitenland	Vestiging uit het		Vertrek naar het buitenland	Totaal
	binnenland	buitenland		binnenland	buitenland		
	× 1 000			in ‰ der gemiddelde bevolking			
1936	416,7	34,1	49,9	48,9	4,0	5,9	58,8
1937	442,7	35,2	46,8	51,5	4,1	5,4	61,0
1938	449,6	34,2	49.2	51,8	3,9	5,7	61,4
1939	484,6	51,7	52.6	55,2	5,9	6,0	67,1
1940	523.3	21,7	28.6	58,9	2,4	3,2	64,5
1941	454,8	11,7	18,3	50,8	1,3	2,0	54,1
1942	445,4	8,8	43,2	49,2	1,0	4,8	55,0

Het groote aantal in het buitenland verblijvende Nederlanders, hetwelk met het dreigender worden der internationale spanningen en na het uitbreken van den wereldoorlog in 1939 repatrieerde, heeft de immigratie in dat jaar zeer doen toenemen. Deze toeneming wordt echter door een naar verhouding veel sterkere vermindering gevolgd. Het vertrek naar het buitenland vertoont een niet onbelangrijke stijging in 1939 en een sterke daling nadien; het wederom hoogere cijfer voor 1942 is vooral toe te schrijven aan de afvoering van personen van Joodschen bloede.

De binnenlandsche migratie, welke jaarlijks van respectabelen omvang is, vertoont na 1936 met de verbetering der conjunctuur een belangrijke toeneming. De stijging in 1940 is echter uitsluitend veroorzaakt door het in grooten getale wegtrekken van de bevolking der door

het oorlogsgeweld getroffen gemeenten (voor nadere gegevens hieromtrent, zie bladz. 7 van de uitgave 1941 dezer publicatie). Het cijfer voor 1942 is ondanks de evacuatiemaatregelen nog iets lager dan voor het voorafgaande jaar, hetgeen slechts verklaard kan worden door een zeer sterke vermindering van de normale migratie.

§ 4. Migratieoverschotten

Staat voor het Rijk, wat de binnenlandsche migratie betreft, tegenover elk vertrek een vestiging, met welke laatste handeling de woonplaatsverandering wordt voltooid, voor de afzonderlijke gemeenten ontbreekt deze samenhang; elke vestiging en elk vertrek staat op zich zelf, op gelijke wijze als zulks het geval is bij het Rijk voor de migratie uit en naar het buitenland (Staat 1). Bij een optelling van de binnenlandsche vestigings- en vertrekgevallen van iedere gemeente zouden de binnenlandsche woonplaatsveranderingen dubbel geteld worden. In verband hiermede wordt bij beschouwingen over afzonderlijke gemeenten voor wat de opnemingen in en de afvoeringen van de bevolkingsregisters betreft steeds gesproken van vestiging en vertrek en niet van woonplaatsveranderingen. Ditzelfde geldt ook, wanneer de vestigings- en vertrekcijfers van verschillende gemeenten worden samengevoegd, zonder dat afzonderlijk zijn berekend de woonplaatsveranderingen, die een gevolg zijn van vertrek en vestiging *binnen* het gezamenlijke gebied dezer gemeenten. Ten einde den omvang der migratie bij de verschillende gemeenten of groepen van gemeenten te meten is het gebruikelijk z.g. mobiliteitcijfers te berekenen. Hiervoor wordt de som van vestiging en vertrek uitgedrukt in $^0/_{00}$ der gemiddelde bevolking.

Hieronder volgen voor 5 groepen van gemeenten de mobiliteit en het vestigingsoverschot per 1000 inwoners

in de jaren 1936—1942. De gemeenten zijn voor de jaren 1936—1940 gegroepeerd naar het inwonertal op 31 December 1930, voor 1941 en 1942 naar het inwonertal op 1 Januari 1941.

STAAT 2

Mobiliteit en vestigingsoverschot naar gemeentegroepen per 1 000 der gemiddelde bevolking, 1936—1942

Jaren	Mobiliteit in gemeenten met .... inw.					Vestigingsoverschot in gemeenten met .... inw.				
	minder dan 5 000	5 000 — < 20 000	20 000 — < 50 000	50 000 — < 100 000	100 000 en meer	minder dan 5 000	5 000 — < 20 000	20 000 — < 50 000	50 000 — < 100 000	100 000 en meer
1936	114,7	116,6	123,6	101,4	87,9	— 5,5	— 2,2	1,8	1,6	— 1,5
1937	120,1	121,3	130,0	104,9	92,0	— 7,9	— 3 1	0,8	4,5	2,0
1938	120,8	121,9	130,3	106,2	92,5	— 7,4	— 3,1	1,1	1,8	1,3
1939	129,9	131,3	138,1	113,5	101,9	— 6,3	— 2,1	4,3	2,7	4,5
1940	128,2	129,5	141,6	109,1	108,2	3,2	4,1	— 8,6	8,5	— 10,0
1941	101,3	110,0	126,0	102,3	89,5	0,3	2,0	0,0	3,1	— 10,3
1942	103,5	112,7	117,2	97,6	90,5	3,3	0,9	— 1,8	— 3,0	— 17,5

De mobiliteit in de gemeenten met meer dan 100 000 inwoners blijkt het geringst te zijn, in de gemeenten met 20 000—< 50 000 inwoners het grootst. De beide groepen van gemeenten met minder dan 20 000 inwoners vertoonen een slechts zeer gering onderling verschil. In het algemeen kan gezegd worden, dat er een duidelijk verband blijkt te bestaan tusschen de grootte van de gemeenten naar het inwonertal en de mobiliteit, daar de cijfers voor elke groep zich op een eigen niveau bewegen.

Opvallend zijn, in verhouding tot de mobiliteit, de betrekkelijk geringe overschotten, ook al neemt men in

aanmerking, dat een gedeelte der vestigingen automatisch vereffend wordt door vertrekgevallen uit gemeenten van dezelfde groep. De groepen van gemeenten met 20 000 en meer inwoners geven tot 1939 als regel een vestigingsoverschot te zien. Toch kan van een éénzijdigen stroom van het platteland naar de stad niet gesproken worden, ondanks de in vrijwel alle jaren voorkomende vertrekoverschotten in de groep van gemeenten met minder dan 20 000 inwoners, gezien den omvang van de jaarlijks in tegengestelde richting gaande migratie. De samenstelling naar den leeftijd van deze beide stroomen is echter verschillend. De leeftijdsopbouw van de bevolking der verschillende gemeentegroepen ondergaat derhalve niet alleen den invloed van het veelal geringe migratiesaldo, maar van alle gevallen van vestiging en vertrek. Als gevolg hiervan zijn in de gemeenten met minder dan 20 000 inwoners de oude leeftijdsklassen, in de steden de leeftijdsklassen van 20 tot 40 jaar sterker vertegenwoordigd dan in de Rijksbevolking.

Over de jaren 1940, '41 en '42 wijken de cijfers der migratie sterk af van die der voorafgaande periode. De gemeenten met 100 000 en meer inwoners, welke van 1937—1939 gemiddeld per jaar een vestigingsoverschot van 2,6 ‰ te zien geven, vertoonen in deze jaren ongekend hooge vertrekoverschotten. Hieraan wordt in 1940 en '41 in hoofdzaak bijgedragen door Rotterdam, in welke gemeente in deze jaren het vertrekoverschot resp. 35 690 en 26 381 personen bedroeg, tegen een vestigingsoverschot van 1 551 personen in 1939. In 1942 vertoonen alle gemeenten in de hier beschouwde groottegroep, met uitzondering van Eindhoven, een vertrekoverschot. Bovenaan staat 's Gravenhage met een vertrekoverschot van 16 029, daarop volgen de twee gemeenten, die ook in de beide voorafgaande jaren een vertrekoverschot vertoonden, Amsterdam en Rotterdam met resp. 13 901 en 12 160.

In de groepen met 20 000—< 50 000 en 50 000—< 100 000 inwoners is in 1942 het vestigingsoverschot omgeslagen in een vertrekoverschot. Het sterk afwijkende cijfer van eerstgenoemde groep in 1940 is te wijten aan de abnormale migratie uit den Helder en Vlissingen. In de gemeenten met minder dan 20 000 inwoners zijn vestiging en vertrek zeer sterk afgenomen; in tegenstelling met de jaren 1935—1939 vertoonen deze gemeentegroepen de laatste drie jaren een vestigingsoverschot.

Teneinde regionale verschillen tot uiting te brengen, is in Staat 3 per provincie en per economisch-geografisch gebied naar 5 gemeentegroepen het vestigingsoverschot vermeld in ‰ van de bevolking op 1 Januari 1941. Voor absolute cijfers betreffende de bevolking dezer gebieden zij verwezen naar Tabel III. Het vestigingsoverschot in absolute cijfers is alleen voor de provincies naar 5 gemeentegroepen opgenomen (Tabel IV).

Ten overvloede zij hier opgemerkt, dat bij de vaststelling van de vestigingsoverschotten geen rekening is gehouden met de zuiver administratieve overboekingen, welke in § 2 nader zijn omschreven. De gemeenten zijn gegroepeerd naar het aantal inwoners op 1 Januari 1941; een nominatieve lijst van de op 1 Januari 1943 bestaande gemeenten met 5 000 en meer inwoners, naar provincies en gemeentegroepen ingedeeld, is aan het Centraal Bureau voor de Statistiek, afdeeling Bevolkingsstatistiek, op aanvrage verkrijgbaar.

De in vergelijking met voorgaande jaren bestaande en reeds gesignaleerde afwijkingen van den loop der migratie in 1942, komen uiteraard in Staat 3 eveneens tot uitdrukking. Waardevol vergelijkingsmateriaal bieden de cijfers der migratiesaldi naar provinciale gemeentegroepen in Staat III van het boekje per 1 Januari 1940, waarin de vestigingsoverschotten in de periode 1931—1939 zijn berekend in % van de bevolking op 1 Januari 1931;

STAAT 3

Vestigingsoverschotten in 1942 in ‰ van de bevolking op 1 Januari 1942

No.	Provinciën Het Rijk Econ.-geogr. gebieden	Vestigingsoverschotten in ‰ van de bevolking der gemeenten met.... inwoners 1)					
		< 5000	5000— < 20000	20000— < 50000	50000— <100000	100000 en meer	Totaal
	Groningen	— 4,5	— 6,4			— 2,9	— 4,9
	Friesland	— 6,0	— 4,1	— 3,3	— 9,1		— 4,8
	Drenthe	— 2,1	40,3	— 4,4			19,1
	Overijssel	8,9	1,4	— 0,3	— 8,8		— 0,0
	Gelderland	9,2	8,2	18,5	0,1		7,3
	Utrecht	6,7	6,5	0,0		— 7,7	0,6
	Noordholland	1,7	— 12,8	— 13,3	— 5,4	— 15,0	— 12,2
	Zuidholland	2,9	— 6,1	11,4	— 4,3	— 24,6	— 13,7
	Zeeland	0,4	9,4	— 60,5			— 1,8
	Noordbrabant	3,1	— 1,9	— 2,2	0,1	3,7	0,3
	Limburg	6,6	3,2	1,6	— 2,6		3,0
	Centraal bevolkingsregister						24,6
	Het Rijk	3,3 2)	0,9	— 1,9	— 3,0	— 17,4	2) — 3,9
1	**Noord-Groningsche bouwstreek**	— 3,8	— 10,7				— 6,7
2	**Groninger veenstreken**	— 3,0	— 6,0				— 5,9
3	**Groninger weidegebied**	— 8,3	0,1				— 2,8
4	**Stad Groningen**					— 2,9	— 2,9
5	**Drentsche veenstreken**	— 1,3	0,7	— 2,7			— 1,3
6	**Drentsche zandgronden**	— 0,5	124,9	— 8,8			57,0
7	**Friesch zandgebied**		— 3,0	— 4,9			— 3,6
8	**Friesch weidegebied**	— 4,7	— 5,2	— 0,1	— 9,1		— 5,7
9	**Noord-Friesche bouwstreek**	— 10,0	— 4,2				— 4,5
10*a*	**Waddeneilanden**	— 3,7	9,4				3,8
10*b*	**Wieringen, Urk, Marken, Wier.meer**	— 4,0 2)	57,5				2) 37,2
11	**West-Overijsselsch weidegebied**	9,1	— 0,7	7,2			4,5
12	**Zandgeb. Z.-Drenthe & N.-Overijssel**	— 5,6	— 1,5				— 1,9
13*a*	**Industriegebied van Twente**	13,8	— 3,6	— 5,3	— 8,8		— 4,8
13*b*	**Industriegeb. Achterh. van Gelderl.**	8,9	1,6				2,3
14*a*	**Zandgebied in Z.W.-Overijssel**	4,6	10,2	— 2,2			4,6

14*b*	Zandgebied W.-Achterhoek v. Geld.	22,0	10,2	11,8			12,7
15	Veluwe	4,7	13,2	12,5	8,1		11.1
16	Noordel. N.holland en W.friesland	5,5	4,6	— 7,5			1,4
17*a*	Duinstr. Midd. & Zuidel. N.holland	— 2,3	— 79,4	— 22,6		— 1.7	— 19,7
17*b*	Duinstreken in Zuidholland	0,6	— 13,5				— 12.2
17*c*	Het Westland	40,9	— 18,4				— 13,8
18	Agrar. gebied v. Holl.'s N.-kwartier	— 3,0	— 0,4				— 1.6
19	De Zaanstreek	3,4	— 2,2	— 10,1			— 5.6
20	Amsterdam					— 17,4	— 17,4
21	Haarlemmermeer en omstreken	— 10,1	— 2,5	— 10,9			— 6,9
22*a*	Vechtstreek in Noordholland	— 2.7	— 13,3				— 9,7
22*b*	Vecht- en IJsselstreek in Utrecht	2,3	— 2,2				1,8
23*a*	Het Gooi	2,1	— 7,7	— 3.1	— 5,4		— 4,9
23*b*	Oostelijk Utrecht	22,9	12,5	0,0			8.7
24	Stad Utrecht en omstreken	— 83,3	— 7,6			— 7,7	— 8,1
25	Leiden en de Rijnstreek	7,6	— 1,3		— 3,9		— 0,4
26	's Gravenhage en omstreken		— 0,5	17,3		— 30,8	— 27,1
27*a*	Midden Zuidholland	3,8	— 0.9		— 0,0		0,4
27*b*	Weidegebied van Zuidholland	0,2	— 0,8				0,1
28	Rotterdam					— 19,5	— 19,5
29	De Nieuwe Waterweg		— 1,8	15,8	— 13,8		— 2,8
30	Industriegeb. v. Merwede en Noord	— 5 4	— 2,1	1,4	1,2		— 1,2
31	Betuwe, O.-Rijngeb., Land v. M.&W.	6,7	4,6				5,8
32*a*	Zuidelijke Veluwe	32,5	13,2	26,2	— 5.9		6,0
32*b*	Nijmegen				— 0.4		— 0,4
33	Zuidhollandsche eilanden	3,6	3,3				3,6
34*a*	Zeeuwsche eilanden	1,0	13,8	— 60,5			— 2,7
34*b*	Zeeuwsch-Vlaanderen	— 0,6	1,3				— 0,1
35	Westelijk Noordbrabant	— 1,7	0,7				— 0,5
36*a*	Baronie van Breda en omstreken	— 7,2	0,7	— 5,9	— 0,0		— 2,0
36*b*	Kempenland en omstreken	5,4	7,9				5,8
36*c*	De Brabantsche Peel en omstreken	— 1,2	— 2,0				— 1,8
37	West. Industriegebied v. N.brabant	13.4	— 1,3		0,2		0,7
38	Meijerij van 's Hertogenbosch	3,6	— 7,3	2,4			— 2,0
39	Oost. Industriegebied v. N.brabant	9.5	— 0,1	— 3,6		3,7	2,4
40	N. Limburg met N.O. Noordbrabant	6,4	4,3	4,6			5,3
41	Zuid. Limb. (zonder de mijnstreek)	5,0	4.8		— 7,3		0,4
42	Mijnstreek in Limburg	13,8	1.2	— 1,5	3,7		2,9

1) Groepeering der gem. naar het inwonertal op 1 Jan. 1941. 2) Inbegr. het Openb. lich. „De Noordoostelijke Polder", met een vestigingsoverschot van 118.

deze cijfers immers zijn vrij van de storende invloed der oorlogsomstandigheden.

De vestigings- of vertrekoverschotten der provincies staan sterk onder den invloed der tijdsomstandigheden. De provincies Noord- en Zuidholland, die in normale jaren steeds een vestigingsoverschot hebben, vertoonen nu evenals in 1941 een aanzienlijk vertrekoverschot. Het vestigingsoverschot van de provincie Drenthe is te wijten aan de aanwezigheid van het kamp te Westerbork voor personen van Joodschen bloede.

Een afzonderlijke bespreking van de vestigingsoverschotten per gemeentegroep en economisch-geografisch gebied valt buiten het bestek van dit boekje.

§ 5. Annexaties en grenswijzigingen

Het aantal gemeenten van ons land, hetwelk op 1 Januari 1942 1034 bedroeg, verminderde in 1942 door

STAAT 4. Grenswijzigingen en opheffingen van gemeenten

A. Grenswijzigingen 2 Jan. 1942–1 Jan. 1943

Grenswijzigingen waren ten nadeele van	Provincie	Aantal overgegane inw.	Grenswijzigingen waren ten gunste van	Datum van ingang [2]
Vierlingsbeek . .	NB.	82	Oploo c.a.	1 Mei '42
Kampen.	O.	62		
Genemuiden . . .	O.	—		
Vollenhove . . .	O.	58	Openbaar lichaam „De Noordoostelijke Polder" [1]	7 Aug. '42
Blokzijl	O.	—		
Blankenham . . .	O.	—		
Kuinre	O.	9		
Lemsterland . . .	F.	59		
Urk	NH.	72		
Hazerswoude. . .	ZH.	—	Benthuizen	15 Sept. '42

1 September 1942 overgang der gemeenten Vlieland en Terschelling van de provincie Noordholland naar de provincie Friesland.

[1] Nieuw ingesteld.

[2] 1 Juni 1942 werden gedeelten van het IJsselmeer en daarin gelegen kunstwerken toegevoegd aan 38 aangrenzende gemeenten in de provincies Friesland, Overijssel, Gelderland, Utrecht en Noordholland. Deze gebieden waren niet bewoond.

B. Annexaties 2 Jan. 1942—1 Jan. 1943

Opgeheven gemeenten	Provincie	Aantal overgegane inw.	Annexaties waren ten gunste van	Datum van ingang
Stad-Vollenhove	O.	1645	Vollenhove [1]	1 Febr. '42
Ambt-Vollenhove	O.	2776	Vollenhove [1]	"
		103	Blokzijl	"
Beugen c.a.	NB.	1154	Wanroy	1 Mei '42
		1423	Boxmeer	"
		1104	Boxmeer	"
Sambeek	NB.	1452	Oploo c.a.	"
		437	Vierlingsbeek	"
Maashees c.a.	NB.	2614	Vierlingsbeek	"
Laag Nieuwkoop	U.	487	Kockengen	"
Neerrijter	L.	681	Hunsel	1 Juli '42
Ittervoort	L.	369	Hunsel	"
Escharen	NB.	919	Mill	"
		680	Grave	"
Velp	NB.	948	Grave	"
		12	Grave	"
Reek	NB.	72	Zeeland	"
		1031	Schaijk	"
Linden	NB.	282	Cuijk c.a.	1 Aug. '42
		258	Beers	"
Gassel	NB.	743	Beers	"
Broeksittard	L.	992	Sittard	1 Oct. '42
Nunhem	L.	384	Haelen	"
Buggenum	L.	790	Haelen	"
Rijckholt	L.	419	Gronsveld	1 Jan. '43
Mesch	L.	348	Eijsden	"
Jaarsveld	U.	1449	Lopik	"
Willige Langerak	U.	960	Lopik	"

[1]) Nieuw gevormde gemeente.

opheffing van gemeenten tot 1015. Ingesteld werd het Openbaar lichaam „De Noordoostelijke Polder". Voorts verloren 10 gemeenten tengevolge van grenswijzigingen

een deel van hun grondgebied. De in 1942 opgeheven, resp. grondgebied verliezende gemeenten en de betrokken winnende gemeenten zijn met de aantallen overgegane inwoners vermeld in Staat 4.

Uit Staat 5 blijkt, dat het aantal gemeenten met minder dan 2 000 inwoners sedert 1899 tengevolge van den bevolkingsaanwas of door annexatie sterk is afgenomen, terwijl in de groepen van gemeenten van 5 000 tot minder dan 20 000 inwoners een belangrijke stijging van het aantal gemeenten valt waar te nemen. Het totaal aantal gemeenten is van 1 Januari 1840 tot 1 Januari 1943 gedaald van 1 217 tot 1 015.

STAAT 5. Aantal gemeenten naar het inwonertal

Tijdstip	Gemeenten met ..... inw.										Totaal
	minder dan 500	500– < 1 000	1 000– < 2 000	2 000– < 5 000	5 000– < 10 000	10 000– < 20 000	20 000– < 50 000	50 000– < 100 000	100 000– < 200 000	200 000 en meer	
31 Dec. 1899 . .	48	190	316	364	133	46	16	4	1	3	1121
31 „ 1909 . .	40	175	293	376	153	53	21	6	1	3	1121
31 „ 1920 . .	30	167	269	375	160	67	30	8	1	3	1110
31 „ 1930 . .	28	140	231	375	172	86	28	12	3	3	1078
1 Jan. 1940 . .	27	121	198	372	186	94	35	14	4	3	1054
1 „ 1941 . .	26	115	201	367	183	102	35	14	4	3	1050
1 „ 1942 . .	26	112	193	360	187	98	34	16	5	3	1034
1 „ 1943 . .	21	102	179	357	194	104	34	16	5	3	1015

In Staat 6 vindt men de afneming van het aantal gemeenten naar de provinciën sedert 1899; tevens is opgegeven het aantal gemeenten naar 10 provinciale gemeentegroepen volgens het inwonertal op 1 Jan. 1943.

STAAT 6

Aantal gemeenten naar provinciën en 10 gemeentegroepen

Tijdstip	Aantal gemeenten in de provinciën:											Het Rijk
	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-holland	Zuid-holland	Zeeland	Noord-brabant	Limburg	
31 Dec. 1899 . . .	57	43	34	61	116	72	134	188	109	184	123	1121
31 „ 1909 . . .	57	43	34	61	116	72	134	188	109	184	123	1121
31 „ 1920 . . .	57	43	34	60	115	72	134	186	109	179	121	1110
31 „ 1930 . . .	57	43	34	59	112	72	126	183	109	162	121	1078
1 Jan 1940 . . .	57	42	34	54	112	71	126	179	106	152	121	1054
1 „ 1941 . . .	57	42	34	54	112	71	126	179	105	152	118	1050
1 „ 1942 . . .	57	42	34	53	112	70	123	173	101	151	118	1034
1 „ 1943 . . .	57	44	34	52	112	67	121	173	101	143	111	1015
Gemeenten met . . . . inwoners												
minder dan 500	—	—	—	—	2	2	5	6	5	—	1	21
500 — < 1 000	—	5	—	2	5	13	13	26	23	7	8	102
1 000 — < 2 000	6	1	1	4	19	12	23	36	29	21	27	179
2 000 — < 5 000	29	6	15	14	35	25	38	54	36	61	44	357
5 000 — < 10 000	12	16	11	15	25	5	24	29	4	35	18	194
10 000 — < 20 000	8	12	5	11	18	6	7	13	3	12	9	104
20 000 — < 50 000	1	3	1	5	5	2	8	3	1	3	2	34
50 000 — < 100 000	—	1	1	1	3	1	1	4	—	2	2	16
100 000 — < 200 000	1	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	5
200 000 en meer	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3

§ 6. Loop der bevolking in 1942

Staat 7 bevat een algemeen overzicht van den loop der bevolking in 1942.

De absolute toeneming der bevolking in 1942 bedroeg 68 528 personen, tegenover 84 477 in 1941, de procentueele toeneming resp. 0,76 en 0,95. Gegevens betreffende de

STAAT 7. Loop der bevolking in 1942

Provinciën, gemeenten en groepen van gemeenten	Bevolking op 1 Januari 1942		Levend-geborenen		Overle
	Mannen	Vrouwen	M.	V.	M.
Groningen	215 223	215 048	4 408	4 156	2 201
Friesland [2]	218 357	215 184	5 109	4 627	2 316
Drenthe	131 284	121 083	3 070	2 887	1 135
Overijssel	299 718	291 345	6 794	6 390	2 779
Gelderland	479 959	471 568	10 840	10 350	5 059
Utrecht	244 910	252 487	5 381	5 107	2 494
Noordholland [3]	834 867	866 988	15 964	14 788	9 123
Zuidholland	1 067 111	1 104 721	21 038	19 360	10 693
Zeeland	128 940	127 191	2 576	2 445	1 462
Noordbrabant	539 318	529 437	14 774	13 411	5 138
Limburg	320 050	310 973	8 302	7 741	3 112
Openbaar lich. „De Noordoost.Polder"	—	—	1	1	—
Centr. bevolk.reg.	16 960	5 000	251	204	459
Amsterdam	389 889	411 115	6 276	5 979	4 479
Rotterdam	310 265	313 759	5 356	4 971	2 923
's Gravenhage	242 902	277 973	4 278	3 943	2 820
Utrecht	82 919	87 628	1 656	1 620	823
Haarlem	68 909	75 155	1 332	1 266	770
Groningen	60 004	64 942	1 202	1 127	599
Eindhoven	59 711	59 830	1 591	1 435	496
Gemeenten met .... inwoners. [4]					
minder dan 5 000	824 918	777 930	19 709	18 207	8 426
5 000—< 20 000	1 373 772	1 336 714	33 540	31 006	13 632
20 000—< 50 000	545 964	559 812	11 927	11 094	5 345
50 000—< 100 000	520 484	541 167	11 389	10 614	5 194
100 000 en meer	1 214 599	1 290 402	21 691	20 341	12 910
Het Rijk 1942	4 496 697	4 511 025	98 508	91 467	45 966
1941	4 458 925	4 469 320	94 079	87 880	46 853

[1] Met inbegrip van personen, afgevoerd wegens vermoedelijk overlijden. [2] Met inbegrip van Vlieland en Terschelling. [3] Zonder Vlieland en Terschelling. [4] Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Jan. 1941.

***a)* Rekening is gehouden met de afvoering van het bevolkingsregister van 29 mannen als gevolg van grenswijziging. *b)* Idem 30 vrouwen. *c)* Idem 83 mannen. *d)* Idem 46 vrouwen. *e)* Idem**

denen [1]	Meer geb. dan overleden		Meer gevestigd dan vertrokken		Bevolking op 1 Januari 1943		
V.	M.	V.	M.	V.	Mann.	Vrouw.	Totaal
1 858	2 207	2 298	- 1 254	- 852	216 176	216 494	432 670
2 063	2 793	2 564	- 1 184	- 869	*a)* 219 937	*b)* 216 849	436 786
923	1 935	1 964	2 176	2 656	135 395	125 703	261 098
2 434	4 015	3 956	151	- 152	*c)* 303 801	*d)* 295 103	598 904
4 304	5 781	6 046	1 995	4 947	487 735	482 561	970 296
2 364	2 887	2 743	- 607	884	247 190	256 114	503 304
7 970	6 841	6 818	- 11 645	- 9 140	*e)* 830 018	*f)* 864 639	1 694 657
9 465	10 345	9 895	- 13 737	- 16 013	1 063 719	1 098 603	2 162 322
1 305	1 114	1 140	- 167	- 296	129 887	128 035	257 922
4 703	9 641	8 708	- 331	617	548 628	538 762	1 087 390
2 649	5 190	5 092	1 010	865	326 250	316 930	643 180
—	1	1	84	34	*g)* 242	*h)* 138	380
36	- 208	168	4 688	733	21 440	5 901	27 341
3 979	1 797	2 000	- 8 084	- 5 817	383 602	407 298	790 900
2 358	2 433	2 613	- 6 384	- 5 776	306 314	310 596	616 910
2 896	1 458	1 047	- 6 346	- 9 683	238 014	269 337	507 351
812	833	808	- 842	- 466	82 910	87 970	170 880
728	562	538	- 52	- 189	69 419	75 504	144 923
548	603	579	- 256	- 104	60 351	65 417	125 768
379	1 095	1 056	232	212	61 038	61 098	122 136
7 233	11 283	10 974	3 512	1 825	*i)* 889 119	*j)* 790 192	1 629 311
11 826	19 908	19 180	- 118	2 627	*k)* 1 394 042	*l)* 1 358 974	2 753 016
4 773	6 582	6 321	- 2 831	777	*m)* 549 672	*n)* 566 891	1 116 563
4 506	6 195	6 108	- 2 424	- 759	524 255	546 516	1 070 771
11 700	8 781	8 641	- 21 732	- 21 823	1 201 648	1 277 220	2 478 868
40 074	52 542	51 393	- 18 821	- 16 586	4 530 418	4 545 832	9 076 250
42 863	47 226	45 017	- 4 454	- 3312	4 496 697	4 511 025	9 007 722

45 mannen. *f)* Idem 27 vrouwen. *g)* Idem opneming van 157 mannen. *h)* Idem 103 vrouwen. *i)* Idem opneming van 12 426 mannen en afvoering van 13 020 mannen. *j)* Idem opneming van 11 814 vrouwen en afvoering 12 351 vrouwen. *k)* Idem opneming van 509 mannen en afvoering 29 mannen. *l)* Idem opneming van 483 vrouwen en afvoering 30 vrouwen. *m)* Idem afvoering van 43 mannen. *n)* Idem afvoering van 19 vrouwen.

jaarlijksche procentueele toeneming der bevolking sedert 1830 zijn opgenomen in Staat 8. De oorzaak van den geringeren bevolkingsaanwas in 1942, in vergelijking met 1941, is gelegen in het aanzienlijk hooger vertrekoverschot, hetwelk vermeerderde van 7 766 in 1941 tot 35 407 in 1942. Het geboorteoverschot vertoont een opmerkelijke stijging door vermeerdering van het aantal levendgeborenen en vermindering van het aantal overledenen.

Levendgeborenen	1942	189 975	21,0	per 1 000 inwoners.
„	1941	181 959	20,3	„ „ „
Overledenen	1942	86 040	9,5	„ „ „
„	1941	89 716	10,0	„ „ „
Geboorteoverschot	1942	103 935	11,5	„ „ „
„	1941	92 243	10,3	„ „ „
Vertrekoverschot	1942	35 407	3,9	„ „ „
„	1941	7 766	0,9	„ „ „

In het vertrekoverschot zijn niet alleen verwerkt de verschillen tusschen de vestiging uit en het vertrek naar het buitenland, met inbegrip van de Nederlandsche overzeesche gewesten, doch ook de verschillen tusschen de ambtshalve opnemingen en afvoeringen alsmede de administratieve verschillen tusschen de opnemingen en afvoeringen in de binnenlandsche migratie.

De buitenlandsche migratie geeft in 1942 een vertrekoverschot te zien van 12 044 mannen en 10 767 vrouwen, totaal 22 811 personen (1941 5 065). De vestiging uit het buitenland bedroeg 8 284 personen, het vertrek naar het buitenland 31 095. Het vertrekoverschot van personen ambtshalve opgenomen of afgevoerd, met inbegrip van de administratieve verschillen tusschen de cijfers van vestiging en vertrek der binnenlandsche migratie, bedroeg 12 596 (1941 2 701), de ambtshalve opnemingen omvatten 489 personen, de ambtshalve afvoeringen 12 071.

§ 7. Verhouding van de aantallen mannen en vrouwen

Blijkens Staat 8 heeft het aantal vrouwen per 1 000 mannen in 1942 weinig verandering ondergaan. In de gemeenten beneden de 5 000 inwoners blijft een belangrijk mannenoverschot, in de gemeenten van 100 000 en meer inwoners een belangrijk vrouwenoverschot bestaan. Gewezen zij op het verschil tusschen de vóór en na 1 Januari 1941 gevolgde groepeeringen der gemeenten naar het inwonertal.

STAAT 8. Bevolking van het Rijk en aantal vrouwen op 1 000 mannen

Tijdstip	Bevolking van het Rijk		Aantal vrouwen op 1000 mannen				
				Gemeenten met ... inw. op 31 Dec. 1930			
	Bevolking	Jaarl. toeneming in % [1]	Het Rijk	minder dan 5 000	5 000— < 20 000	20 000— < 100 000	100 000 en meer
1 Jan. 1830	2 613 487		1 045	1 007		1 057	1 202
1 „ 1840	2 860 559	0.91	1 042	1 002	1 018	1 035	1 189
19 Nov. 1849	3 056 879	0.67	1 040	991	1 008	1 070	1 189
31 Dec. 1859	3 309 128	0.79	1 031	984	998	1 059	1 179
1 „ 1869	3 579 529	0.80	1 029	979	994	1 070	1 168
31 „ 1879	4 012 693	1.14	1 023	974	990	1 061	1 140
31 „ 1889	4 511 415	1.18	1 024	965	989	1 059	1 135
31 „ 1899	5 104 137	1.24	1 025	960	986	1 062	1 121
31 „ 1909	5 858 175	1.39	1 021	958	984	1 051	1 104
31 „ 1920	6 865 314	1.45	1 013	960	983	1 033	1 079
31 „ 1930	7 935 565	1.46	1 013	952	983	1 032	1 082
1 Jan. 1939	8 778 569	1.20	1 005	942	981	1 027	1 068
1 „ 1940	8 833 977	1.21	1 004	942	980	1 025	1 067
1 „ 1941	8 923 245	1.01	1 003	943	981	1 026	1 064
1 „ 1941 [2]	8 923 245	1.01	1 003	943	973	1 029	1 060
1 „ 1942 [2]	9 007 722	0.95	1 003	943	973	1 032	1 062
1 „ 1943 [2]	9 076 250	0.76	1 003	942	975	1 037	1 063

[1] Gemiddelde jaarlijksche toeneming sedert de voorafgaande volkstelling, resp. voor 1940—1943 sedert het voorgaande jaar.
[2] Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Januari 1941.

§ 8. Oppervlakte en bevolkingsdichtheid

De grootte van het grondgebied der 1015 gemeenten van Nederland vertoont aanmerkelijke verschillen en wisselt tusschen 0,6 km² en 340 km² oppervlakte land. Onderstaande Staat 9 geeft per provincie een specificatie der gemeenten naar de oppervlakte land op 1 Jan. 1943 volgens 12 groottegroepen; in de grafiek op den omslag zijn voor het Rijk de aantallen gemeenten naar 10 groottegroepen weergegeven. 12 gemeenten blijken een oppervlakte van minder dan 2 km² te beslaan. Dit zijn Nieuwpoort (Zh) 0,6 km², Ammerstol (Zh) 0,6 km², Urk (Nh) 0,8 km², Hasselt (O) 1,3 km², Montfoort (U) 1,4 km², Oudewater (Zh) 1,4 km², Schoonhoven (Zh) 1,6 km², Bennebroek (Nh) 1,8 km², Egmond a. Zee (Nh) 1,8 km², Brielle (Zh) 1,8 km², Hulst (Z) 1,9 km² en Zaandijk (Nh) 1,9 km²; boven de 200 km² groot zijn de gemeenten Ermelo (Gld) 209 km², Wieringermeer (Nh) 210 km², Ooststellingwerf (F) 225 km², Weststellingwerf (F) 228 km², Opsterland (F) 231 km², Emmen (D) 291 km², Ede (Gld) 329 km² en Apeldoorn (Gld) 340 km². Afzonderlijk dient nog vermeld te worden het Openbaar lichaam „De Noordoostelijke Polder", waarvan de oppervlakte ± 475 km² bedraagt.

De groottegroepen met 5—< 40 km² oppervlakte land omvatten 716 gemeenten of 71 % van het totaal aantal gemeenten met 39,6 % der totale oppervlakte en 44,2 % der totale bevolking; in het bijzonder de groottegroepen van 5—< 15 km² zijn sterk bezet als gevolg van de talrijke gemeenten van deze grootte in de provincies Noordholland, Zuidholland, Zeeland en Limburg.

Mede is berekend de gemiddelde oppervlakte der gemeenten in de verschillende provincies. Drenthe en Friesland geven de hoogste cijfers te zien; Zuidholland heeft het laagste cijfer, maar de gemiddelde oppervlakte der gemeenten in de provincies Zeeland, Limburg, Utrecht en Noordholland is slechts weinig hooger.

STAAT 9. Aantal gemeenten naar de oppervlakte

Oppervlakte in km²	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noordholland	Zuidholland	Zeeland	Noordbrabant	Limburg	Het Rijk
< 2	—	—	—	1	—	1	4	5	1	—	—	12
2— < 5	—	4	—	4	2	—	9	9	4	2	11	45
5— < 10	1	4	—	2	13	15	20	42	25	7	39	168
10— < 15	1	—	1	2	16	12	31	40	26	14	18	161
15— < 20	4	2	—	3	18	10	17	34	16	14	11	129
20— < 30	15	—	3	4	10	13	20	23	13	29	15	145
30— < 40	14	2	2	6	16	10	8	13	6	31	5	113
40— < 50	10	—	5	3	8	5	5	2	6	13	4	61
50— <100	9	20	14	14	20	1	3	4	4	32	6	127
100— <150	2	7	7	11	4	—	—	—	—	1	2	34
150— <200	1	2	1	2	2	—	3	1	—	—	—	12
200 en meer	—	3	1	—	3	—	1	—	—	—	—	8
Totaal . .	57	44	34	52	112	67	121	173	101	143	111	1015
Gemiddelde opp. p. gemeente in km² . .	40,8	78,0	78,3	64,8	44,8	90,3	23,1	16,9	17,7	34,8	19,7	32,4

Het cijfer der bevolkingsdichtheid eener gemeente per km² kan, waar het slechts de gemiddelde bezetting van het grondgebied aangeeft, geen werkelijk inzicht geven in de verspreiding van de bevolking over het gemeentelijk territoir. De gemiddelde bezetting behoeft voor geen enkel gedeelte van het grondgebied overeen te stemmen met de feitelijke bevolkingsdichtheid. Bepaalde gedeelten kunnen dicht bevolkt, andere schaars of niet bevolkt zijn; om een werkelijk beeld te verkrijgen van de bevolkingsdichtheid zou men het grondgebied der gemeente moeten splitsen in deelen van b.v. 1 km² en voor elk dezer de bevolkingsdichtheid vaststellen.

Evenals de provinciale densiteitscijfers (Tabel II) worden gedifferentieerd door de cijfers van de bevolkings-

dichtheid der afzonderlijke gemeenten, zou ook voor deze laatste cijfers door verdere onderverdeeling der gemeenten een juistere schakeering kunnen worden verkregen. Aan de berekeningen der bevolkingsdichtheid in dit boekje ligt echter steeds het geheele grondgebied der gemeente ten grondslag; hoe grooter het gebied, des te grooter het gevaar, dat het cijfer der bevolkingsdichtheid een weinig zeggend gegeven vormt.

De waarde der densiteitscijfers is dus zeer problematisch. Waar voor deze cijfers echter belangstelling blijkt te bestaan, is ditmaal een samenvattend overzicht (Tabel V) opgenomen, waarin per provincie de oppervlakte van alle gemeenten is samengeteld, voor welke een bepaalde bevolkingsdichtheid geldt. [1]) Voor het Rijk is bovendien vermeld het aantal gemeenten, hetwelk tot iedere groep behoort, alsmede het inwonertal.

De meest voorkomende bevolkingsdichtheid der gemeenten ligt tusschen de 50 en 200 inwoners per km^2; tot deze groepen behooren 639 gemeenten, omvattende 72,7 % der totale oppervlakte en 28,0 % der totale bevolking. In de 79 gemeenten met een bevolkingsdichtheid van 1 000 en meer per km^2 woont 48.3 % der bevolking op 4,5 % van de totale oppervlakte; de gemeenten met 4 000 en meer inwoners tellen zelfs 21,4 % der bevolking op slechts 1 % der totale oppervlakte.

Curiositeitshalve volgen hier nog de namen der gemeenten met de grootste en kleinste bevolkingsdichtheid. De 3 gemeenten met de geringste bevolkingsdichtheid zijn Vlieland (10,8 per km^2), Schiermonnikoog (11,6 per km^2) en Rozendaal (Gld) (14,6 per km^2); de bevolkingsdensiteit van „De Noordoostelijke Polder" bedraagt 0,8 per km^2.

De gemeente met de grootste bevolkingsdichtheid is 's Gravenhage met 7 662 inwoners per km^2; daarop volgen in afdalende reeks Utrecht (7 430), Leiden (6 466), Haarlem (5 901), Amsterdam (5 271), Voorburg (5 067), Urk (4 995), Oldenzaal (4 692), Groningen (4 493) en Dordrecht (4 094).

---

1) Voor overeenkomstige berekeningen naar de densiteit op 1 Jan. 1927 zie „Dr. F. Leyden. Die Volksdichte in Belgien, Luxemburg und den Niederlanden, Gotha, 1929".

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Aagtekerke	Z.	844	90,8	766	381	2
Aalsmeer	NH.	2 478	452,4	11 210	5 815	— 23
Aalten	GLD.	8 248	153,4	12 654	6 445	36
Aar, Ter	ZH.	1 945	219,7	4 273	2 215	1
Aardenburg	Z.	5 148	76,9	3 960	2 030	4
Aarle-Rixtel	NB.	1 448	222,7	3 225	1 461	80
Abbekerk	NH.	787	107,9	849	456	17
Abbenbroek	ZH.	941	73,9	695	356	— 3
Abcoude	U.	3 170	104,2	3 302	1 632	— 57
Achtkarspelen	F.	10 342	168,1	17 384	8 973	— 24
Achttienhoven	U.	1 082	80,9	875	467	— 20
Adorp	GR.	2 208	65,6	1 449	745	— 14
Aduard	GR.	3 034	69,8	2 117	1 053	— 36
Akersloot	NH.	2 135	105,2	2 247	1 185	10
Alblasserdam	ZH.	921	758,0	6 981	3 593	66
Alem c.a.	NB	2 579	52,4	1 351	712	21
Alkemade	ZH.	2 391	277,1	6 625	3 456	— 24
Alkmaar	NH.	1 451	2 407,4	34 931	16 954	291
Almelo	O.	3 878	958,7	37 180	18 300	— 272
Almkerk	NB.	3 123	129,2	4 034	2 076	28
Alphen	NB.	5 662	54,8	3 103	1 605	16
Alphen a/d Rijn	ZH.	5 983	333,5	19 956	10 111	— 113
Ambt-Delden	O.	8 774	49,2	4 313	2 286	5
Ambij	L.	624	396,6	2 475	1 172	— 7
Ameide	ZH.	512	354,5	1 815	937	— 1
Ameland	F.	5 725	36,5	2 088	1 036	— 65
Amerongen	U.	3 132	100,9	3 161	1 542	66
Amersfoort	U.	2 583	1 950,6	50 384	24 350	— 349
Ammerstol	ZH.	60	1 781,7	1 069	537	— 3
Ammerzoden	GLD.	1 273	212,8	2 702	1 419	— 1
Amstenrade	L.	289	781,3	2 258	1 147	4
Amsterdam	NH.	15 005	5 270,9	790 900	383 602	— 13 901
Andel c.a.	NB.	648	181,9	1 179	598	8
Andijk	NH.	1 546	281,8	4 357	2 259	— 49
Angerlo	GLD.	3 324	87,3	2 901	1 552	46
Ankeveen	NH.	486	151,9	738	384	6
Anlo	D.	9 165	61,9	5 674	2 982	— 5

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Anna Paulowna	NH.	5 250	126,1	6 620	3 485	170
Apeldoorn	GLD.	33 970	225,9	76 732	37 910	615
Appeltern	GLD.	3 214	101,8	3 272	1 767	18
Appingedam	GR.	2 484	278,3	6 913	3 460	29
Arcen en Velden	L.	4 088	95,3	3 895	2 070	— 12
Arkel	ZH.	817	150,2	1 227	625	— 7
Arnemuiden	Z.	1 739	155,7	2 707	1 348	10
Arnhem	GLD.	6 734	1 410,4	94 977	45 868	— 561
Asperen	ZH.	334	475,4	1 588	829	— 18
Assen	D.	5 517	371,9	20 518	10 045	— 180
Assendelft	NH.	3 188	183,8	5 859	3 079	— 38
Asten	NB.	6 968	104,6	7 290	3 723	21
Avenhorn	NH.	880	166,9	1 469	755	12
Avereest	O.	7 371	143,9	10 609	5 533	— 2
Axel	Z.	4 338	152,4	6 610	3 352	— 11
Baarderadeel	F.	7 286	68,6	5 001	2 566	— 37
Baarland	Z.	1 127	67,6	762	389	— 15
Baarle-Nassau	NB.	7 580	51,3	3 890	2 164	— 69
Baarn	U.	3 288	436,0	14 337	6 693	316
Baexem	L.	909	129,4	1 176	598	23
Baflo	GR.	3 457	77,1	2 666	1 328	— 19
Bakel en Milheeze	NB.	7 600	53,2	4 043	2 181	27
Barendrecht	ZH	2 105	316,6	6 665	3 372	5
Barneveld	GLD.	17 604	97,4	17 144	8 791	237
Barradeel	F.	5 990	130,7	7 831	4 007	— 21
Barsingerhorn	NH.	2 068	95,5	1 974	1 043	54
Barwoutswaarder	ZH.	379	209,0	792	423	— 5
Batenburg	GLD.	702	78,8	553	303	1
Bathmen	O.	2 770	77,7	2 152	1 075	1
Bedum	GR.	5 036	131,4	6 617	3 312	— 16
Beegden	L.	918	94,6	868	452	— 2
Beek	L.	1 867	383,8	7 166	3 656	35
Beek	NB.	3 294	114,5	3 773	1 957	— 9
Beek en Donk	NB.	1 677	208,7	3 500	1 798	— 28
Beemster	NH.	7 189	78,3	5 678	2 944	44
Beers	NB.	2 902	69,1	2 005	1 006	56
Beerta	Gr.	4 753	79,0	3 755	1 896	— 44

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Beesd	GLD.	3 467	81,3	2 817	1 445	31
Beesel	L.	2 875	184,8	5 314	2 718	77
Beets	NH.	573	76,3	437	226	6
Beilen	D.	16 661	58.4	9 722	5 111	— 73
Belfeld	L.	1 350	164,5	2 221	1 179	— 7
Bellingwolde	GR.	7 900	80,9	6 389	3 349	— 12
Bemelen	L.	356	91,6	326	193	36
Bemmel	GLD.	3 910	197,9	7 738	4 080	— 14
Bennebroek	NH.	175	1 780,0	3 115	1 405	1
Benschop	U.	2 280	86,5	1 972	1 039	14
Benthuizen	ZH.	1 229	92,8	1 141	598	— 3
Berg en Terblijt	L.	749	271,7	2 035	1 073	1
Bergambacht	ZH.	2 718	135,8	3 692	1 872	— 36
Bergen	L.	12 238	63,4	7 759	4 084	19
Bergen	NH.	3 690	195,2	7 204	3 262	— 99
Bergen op Zoom	NB.	3 298	780,9	25 754	12 675	— 386
Bergeijk	NB.	5 232	75,5	3 951	2 139	14
Bergh	GLD.	7 579	160,6	12 170	6 427	— 32
Bergharen	GLD.	2 107	81.1	1 709	921	— 7
Berghem	NB.	1 371	205,1	2 812	1 493	— 7
Bergschenhoek	ZH.	1 535	215,8	3 313	1 689	19
Berkel	NB.	2 082	125,0	2 603	1 349	50
Berkel	ZH.	1 961	277,6	5 444	2 768	— 17
Berkenwoude	ZH.	1 132	76,9	871	441	— 3
Berkhout	NH.	2 574	119,7	3 081	1 569	— 26
Berlicum	NB.	2 480	161,9	4 016	2 040	— 7
Best	NB.	3 596	165,4	5 949	3 055	81
Beuningen	GLD.	1 974	173,0	3 416	1 764	— 4
Beusichem	GLD.	1 552	100,9	1 566	844	— 2
Beverwijk	NH.	1 869	1 215,3	22 714	11 447	54
Bierum	GR.	4 730	99,3	4 696	2 393	42
Biervliet	Z	4 207	53,6	2 256	1 179	— 16
Biggekerke	Z.	946	108,0	1 022	532	—
Bildt, 't	F.	871	100,8	8 786	4 453	— 18
Bilt, de	U.	3 005	547,6	16 455	7 648	189
Bingelrade	L.	356	182,3	649	325	12
Bladel en Netersel	NB.	3 319	100,1	3 322	1 765	— 36

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Blankenham	O.	1 810	32,9	596	329	— 6
Blaricum	NH.	1 014	418,3	4 242	1 892	14
Bleiswijk	ZH.	2 166	122,6	2 655	1 330	— 11
Bleskensgraaf	ZH.	1 251	91,5	1 145	581	14
Bloemendaal	NH.	3 848	426,4	16 406	6 841	— 454
Blokker	NH.	1 383	172,7	2 388	1 201	1
Blokzijl	O.	1 828	72,5	1 326	701	89
Bocholtz	L.	852	393,9	3 356	1 721	— 30
Bodegraven	ZH.	2 536	266,3	6 753	3 240	— 44
Boekel	NB.	3 419	124,7	4 263	2 545	77
Boer, Ten	GR.	5 693	92,0	5 240	2 645	— 34
Bolsward	F.	919	760,4	6 988	3 404	— 12
Bommel, den	ZH.	1 614	135,0	2 179	1 161	— 4
Borculo	GLD.	5 408	107,1	5 790	3 072	12
Borger	D.	12 995	77,9	10 124	5 261	— 10
Borgharen	L.	313	361,7	1 132	597	— 30
Born	L.	1 546	221,9	3 430	1 825	16
Borne	O.	4 043	268,8	10 867	5 687	— 71
Borssele	Z.	1 640	92,9	1 524	784	8
Boskoop	ZH.	827	989,2	8 181	4 177	— 34
Bovenkarspel	NH.	859	393,7	3 382	1 756	— 42
Boxmeer	NB	3 075	221,0	6 795	3 251	64
Boxtel	NB.	5 140	225,9	11 613	5 938	— 305
Brakel	GLD.	1 154	152,9	1 764	948	5
Brandwijk	ZH.	1 112	82,1	913	477	— 7
Breda	NB.	5 687	1 349,9	76 770	36 764	— 1
Breskens	Z.	754	445 6	3 360	1 698	9
Breukelen-Nijenrode	U.	1 116	310,8	3 469	1 727	— 5
Breukelen-St. Pieters	U.	830	115,7	960	480	2
Brielle	ZH.	182	1 899,5	3 457	1 721	47
Broek in Waterland	NH.	2 329	69.6	1 620	860	—
Broekhuizen	L.	1 124	92,0	1 034	558	38
Brouwershaven	Z.	226	525,2	1 187	589	— 1
Bruinisse	Z.	856	286,0	2 448	1 197	13
Brummen	GLD.	8 356	123,9	10 357	5 327	36
Brunssum	L.	1 246	1 405,0	17 506	8 845	161
Budel	NB.	4 017	141,3	5 677	2 982	— 41

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Bunde	L.	522	355,6	1 856	922	14
Bunnik	U	1 453	172,1	2 500	1 312	118
Bunschoten	U.	2 218	271,1	6 012	3 086	16
Buren	GLD.	1 988	94,7	1 882	1 003	25
Burgh	Z.	490	143,5	703	358	28
Bussum	NH.	812	3 774,1	30 646	13 972	— 95
Buurmalsen	GLD.	2 113	91,6	1 935	1 014	36
Cadier en Keer	L.	786	155,0	1 218	624	13
Cadzand	Z.	1 468	62,8	922	472	— 41
Callantsoog	NH.	2 781	37,4	1 041	559	— 65
Capelle a/d IJssel	ZH.	1 438	490,2	7 179	3 660	— 42
Castricum	NH.	3 164	217,7	6 888	3 422	— 2 137
Chaam	NB.	2 987	76,7	2 290	1 189	12
Clinge	Z.	5 275	71,7	3 782	1 961	— 2
Coevorden	D.	4 038	183,5	7 410	3 776	— 51
Cothen	U.	1 213	88,5	1 074	556	13
Culemborg	GLD.	2 798	358,0	10 017	5 021	181
Cuyk en St. Agatha	NB.	2 023	248,1	5 020	2 606	105
Dalen	D.	6 779	63,6	4 314	2 305	— 3
Dalfsen	O.	13 129	63,9	8 394	4 345	23
Dantumadeel	F.	9 928	147,4	14 635	7 479	— 79
Deil	GLD.	2 989	75,6	2 260	1 184	16
Delft	ZH.	1 713	3 323,1	57 096	28 758	— 2
Delfzijl	GR.	4 665	220,1	10 269	5 252	— 390
Denekamp	O.	8 820	85,2	7 515	3 856	— 29
Deurne	NB.	12 231	110,3	13 492	6 963	56
Deventer	O.	1 434	2 930,8	42 027	20 582	— 92
Didam	GLD.	3 511	218,5	7 671	3 924	21
Diemen	NH.	1 192	485,8	5 791	2 942	— 81
Diepenheim	O.	2 649	71,1	1 884	961	31
Diepenveen	O.	8 920	92,0	8 204	4 566	417
Diessen	NB.	2 931	59,3	1 738	842	13
Diever	D.	7 460	39,2	2 922	1 538	20
Dinteloord en Prinsl.	NB.	5 160	81,1	4 186	2 181	— 37
Dinther	NB.	1 863	124,8	2 325	1 192	20
Dinxperlo	GLD.	1 357	302,9	4 110	2 122	13
Dirksland	ZH.	1 448	201,6	2 919	1 442	6

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Dodewaard	GLD.	1 746	121,1	2 115	1 131	2
Doesburg	GLD.	351	1 490,6	5 232	2 551	— 24
Doetinchem	GLD.	5 019	369,4	18 541	9 524	272
Dokkum	F.	210	2 517,6	5 287	2 527	7
Domburg	Z.	705	195,5	1 378	690	— 22
Dongen	NB.	2 442	426,3	10 410	5 303	56
Doniawerstal	F.	10 868	56,8	5 885	3 035	— 64
Doorn	U.	2 221	233,3	5 193	2 384	223
Doornspijk	GLD.	7 734	66,2	5 122	2 641	— 2
Dordrecht	ZH.	1 586	4 094,3	64 935	32 296	79
Dreischor	Z.	1 278	81,8	1 046	540	— 16
Dreumel	GLD.	1 802	143,9	2 593	1 371	48
Driebergen-Rijsenb.	U.	2 689	381,0	10 134	4 642	95
Driel	GLD.	2 643	164,3	4 343	2 320	— 6
Driewegen	Z.	657	97,3	639	314	— 6
Drunen	NB.	3 318	151,0	5 009	2 675	55
Druten	GLD.	2 762	247,3	6 831	3 335	116
Dubbeldam	ZH.	4 935	104,2	5 142	2 663	— 6
Duiven	GLD.	3 491	118,6	4 139	2 190	— 10
Duivendijke	Z.	1 663	30,1	501	273	— 8
Dungen, den	NB.	1 034	213,0	2 202	1 113	— 25
Dussen c.a.	NB.	3 938	102,6	4 040	2 077	— 32
Dwingeloo	D.	6 833	48,0	3 277	1 710	— 18
Echt	L.	7 135	158,7	11 324	5 713	— 23
Echteld	GLD.	3 295	98,9	3 258	1 749	— 2
Edam	N.H.	2 278	431,8	9 836	5 127	— 11
Ede	GLD.	32 933	119,4	39 322	19 919	478
Eelde	D.	2 542	148,9	3 784	1 946	— 44
Eemnes	U.	3 091	68,9	2 131	1 093	8
Eenrum	GR.	3 775	67,5	2 550	1 313	— 55
Eersel	NB.	3 595	98,6	3 544	1 869	75
Eethen	NB.	3 565	72,3	2 577	1 350	27
Egmond aan Zee	NH.	180	1 773,3	3 192	1 678	— 36
Egmond-Binnen	NH.	2 879	91,0	2 621	1 381	— 83
Elbergen	GLD.	11 714	92,1	10 791	5 585	— 12
Eindhoven	NB.	6 446	1 894,8	122 136	61 038	**444**
Elburg	GLD.	752	348,5	2 621	1 338	22

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Elkerzee	Z.	537	103,7	557	274	— 4
Ellemeet	Z.	891	59,9	534	284	— 7
Ellewoutsdijk	Z.	893	56,8	507	253	— 3
Elsloo	L.	788	406,7	3 205	1 652	30
Elst	GLD.	5 481	179,5	9 836	5 100	69
Emmen	D.	29 106	174,9	50 920	26 319	— 134
Empel en Meerwijk	NB.	1 472	54,4	801	407	— 7
Engelen	NB.	1 023	98,5	1 008	463	— 31
Enkhuizen	NH.	1 250	800,9	10 011	5 079	61
Enschede	O.	14 101	667,3	94 099	47 080	— 825
Epe	GLD.	15 653	104,8	16 406	8 354	190
Ermelo	GLD.	20 956	90,6	18 994	9 300	620
Erp	NB.	3 563	97,1	3 461	1 808	20
Esch	NB.	444	187,6	833	399	— 3
Est en Opijnen	GLD.	653	152,5	996	527	17
Etten en Leur	NB.	6 023	180,9	10 898	5 197	66
Everdingen	ZH.	1 080	95,6	1 032	536	— 18
Ewijk	GLD.	2 499	120,8	3 019	1 564	- 21
Eijgelshoven	L.	316	1 406,3	4 444	2 337	78
Eijsden	L.	1 804	239,9	4 327	2 205	47
Ezinge	GR.	2 301	80,8	1 859	947	— 12
Ferwerderadeel	F.	9 467	93,3	8 830	4 372	— 24
Finsterwolde	GR.	3 456	93,9	3 244	1 692	— 17
Franeker	F.	1 723	497,9	8 579	4 175	— 55
Franekeradeel	F.	5 917	83,8	4 956	2 586	— 49
Fijnaart en Heiningen	NB.	4 242	115,8	4 913	2 536	10
Gaasterland	F.	8 218	75,1	6 174	3 125	— 11
Gameren	GLD.	1 028	188,5	1 938	1 046	— 2
Gasselte	D.	4 0 5	91,9	3 697	1 890	4
Geertruidenberg	NB.	515	608,0	3 131	1 546	— 3
Geervliet	ZH.	2 444	44 2	1 080	564	19
Geffen	NB.	1 406	157,8	2 218	1 111	2
Geldermalsen	GLD.	1 867	264,4	4 937	2 573	64
Geldrop	NB.	2 388	485,6	11 572	5 829	13
Geleen	L.	1 231	1 346,6	16 577	8 494	— 412
Gemert	NB.	5 665	144,4	8 180	4 320	50
Gendringen	GLD.	6 506	176,5	11 484	5 978	- 24

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Gendt	GLD.	1 392	263,8	3 672	1 907	— 21
Genemuiden	O.	1 823	205,1	3 739	1 930	4
Gennep	L.	686	539,8	3 703	1 778	102
Geulle	L.	665	264,4	1 758	889	10
Giessen	NB.	562	103.7	583	316	5
Giessendam	ZH.	1 873	248.8	4 660	2 347	42
Giessen-Nieuwkerk	ZH.	789	132,8	1 048	522	— 2
Gieten	D.	4 170	87,0	3 627	1 850	— 38
Giethoorn	O.	3 541	69,8	2 472	1 316	36
Gilze en Rijen	NB.	7 148	133,1	9 515	4 851	— 7
Goedereede	ZH.	872	143,6	1 252	642	— 10
Goes	Z.	838	1 366,7	11 453	5 579	137
Goirle	NB.	2 545	253,8	6 458	3 370	— 63
Goor	O.	391	1 204,1	4 708	2 377	80
Gorinchem	ZH.	1 134	1 288,4	14 611	7 220	— 152
Gorssel	GLD.	8 949	108,9	9 745	5 042	310
Gouda	ZH.	893	3 976,5	35 510	17 590	48
Gouderak	ZH.	1 069	186,8	1 997	1 036	— 16
Goudriaan	ZH.	792	72,1	571	303	— 8
Goudswaard	ZH.	2 577	56,5	1 456	757	— 4
Graauw en Langend.	Z.	2 408	77,7	1 872	979	— 4
Graft	NH.	1 143	99,0	1 132	576	— 13
Gramsbergen	O.	5 866	81,4	4 777	2 467	— 13
Grathem	L.	2 105	81,6	1 718	885	9
Grave	NB.	2 078	197,8	4 110	1 990	17
Graveland, 's	NH.	485	321,9	1 561	719	— 2
Gravendeel, 's	ZH.	2 061	240,9	4 964	2 573	— 14
Gravenhage, 's	ZH.	6 622	7 66 ,6	507 351	238 014	- 16 029
Gravenmoer, 's	NB.	514	270,2	1 389	725	21
Gravenpolder, 's	Z.	677	183,8	1 244	612	— 5
Gravenzande, 's	ZH.	1 782	412,7	7 354	3 776	— 964
Grevenbicht	L.	328	663,4	2 176	1 107	39
Groede	Z.	2 911	80,8	2 353	1 224	— 20
Groenlo	GLD.	934	522,6	4 881	2 361	65
Groesbeek	GLD.	4 892	230,5	10 124	4 979	166
Groningen	GR.	2 799	4 493,3	125 768	60 351	— 360
Gronsveld	L.	1 442	146,5	2 113	1 081	37

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Groot-Ammers	ZH.	1 499	104,7	1 569	773	11
Grootebroek	NH.	1 238	369,7	4 577	2 356	— 27
Grootegast	GR.	6 679	121,8	8 132	4 209	8
Grubbenvorst	L.	4 377	72,4	3 167	1 530	72
Grijpskerk	GR.	3 200	113,9	3 644	1 861	— 16
Grijpskerke	Z.	1 306	74,4	972	510	— 7
Gulpen	L.	2 120	158,3	3 355	1 697	26
Haaften	GLD.	1 956	127,2	2 488	1 355	21
Haaksbergen	O.	10 557	97,8	10 328	5 364	— 72
Haamstede	Z.	3 203	50,1	1 606	825	11
Haaren	NB.	1 836	125,1	2 297	1 161	7
Haarlem	NH.	2 456	5 900,8	144 923	69 419	— 241
Haarlemmerl. en Sp.	NH.	3 322	104,3	3 464	1 736	— 32
Haarlemmermeer	NH.	18 521	177,2	32 827	16 799	— 356
Haarzuilens	U.	699	74,4	520	281	— 11
Haastrecht	ZH.	1 709	138,3	2 363	1 240	28
Haelen	L.	2 047	129,9	2 659	1 416	— 9
Hagestein	ZH.	1 029	85,0	875	438	— 24
Halsteren	NB.	3 035	227,1	6 891	3 508	24
Ham, den	O.	4 378	177,3	7 763	4 043	82
Haps	NB.	1 521	115,3	1 753	894	— 12
Hardenberg	O.	18 315	101,2	18 533	9 631	— 6
Harderwijk	GLD.	3 352	307,3	10 300	5 107	132
Hardinxveld	ZH.	1 025	711,4	7 292	3 744	30
Haren	GR.	5 094	205,1	10 449	4 958	167
Harenkarspel	NH.	2 401	148,7	3 571	1 891	17
Harlingen	F.	263	3 947,9	10 383	5 109	— 6
Harmelen	U.	1 913	123,5	2 363	1 190	6
Haskerland	F.	10 387	97,0	10 071	5 180	— 69
Hasselt	O.	125	1 685,6	2 107	1 098	— 21
Hattem	GLD.	1 271	397,4	5 051	2 606	17
Havelte	D.	7 533	52,5	3 956	2 118	— 8
Hazerswoude	ZH.	3 455	148,2	5 122	2 599	— 21
Hedel	GLD.	1 149	154,6	1 776	937	— 3
Heel en Panheel	L.	1 068	237,4	2 535	1 178	260
Heemskerk	NH.	2 738	185,5	5 078	2 636	— 10
Heemstede	NH	947	2 183,5	20 678	9 504	— 369

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Heenvliet	ZH.	1 242	100,2	1 244	665	— 2
Heer	L.	511	1 244,4	6 359	3 288	— 195
Heer-Abtskerke, 's	Z.	1 566	28,2	441	224	—
Heer-Arendskerke, 's	Z.	4 688	97,0	4 546	2 300	— 27
Heerde	GLD.	7 973	123,6	9 855	5 105	60
Heerenhoek, 's	Z.	668	215,4	1 439	734	— 19
Heerenveen	F.	13 780	162,8	22 434	11 425	— 119
Heerewaarden	GLD.	662	139,0	920	477	— 14
Heerhugowaard	NH.	3 784	153,3	5 801	3 003	78
Heerjansdam	ZH.	620	223,2	1 384	712	— 15
Heerlen	L.	3 358	1 589,2	53 365	26 702	195
Heesch	NB.	2 635	141,9	3 738	1 941	1
Heeswijk	NB.	1 530	129,7	1 985	1 051	68
Heeze	NB.	3 891	96,9	3 772	1 926	— 23
Hei- en Boeicop	ZH.	982	70,9	661	338	5
Heiloo	NH.	2 274	384,6	8 745	4 491	263
Heinenoord	ZH.	1 716	120,4	2 066	1 041	— 15
Heinkenszand	Z.	1 242	161,0	2 000	961	40
Heino	O.	3 127	102,0	3 188	1 682	6
Hekelingen	ZH.	935	111,3	1 041	518	26
Hekendorp	ZH.	847	93,3	790	407	— 11
Helden	L.	7 050	111,5	7 864	4 224	82
Heider, Den	NH.	4 582	547,3	25 078	12 785	— 738
Hellendoorn	O.	13 311	122,2	16 272	8 268	— 7
Hellevoetsluis	ZH.	240	551,7	1 324	659	— 8
Helmond	NB.	1 460	2 062,5	30 113	15 158	— 107
Helvoirt	NB.	2 640	98,2	2 593	1 366	4
Hemelumer Oldeph.	F.	6 700	76,5	5 125	2 528	— 28
Hemmen	GLD.	263	92,8	244	101	25
Hendrik-Ido-Amb.	ZH.	1 151	466,8	5 279	2 746	— 23
Hengelo	GLD.	4 951	107,4	5 317	2 740	3
Hengelo	O.	5 259	821,0	43 174	21 508	— 150
Hennaarderadeel	F.	5 875	82,1	4 823	2 425	9
Hensbroek	NH.	1 024	96,5	988	531	— 1
Herkingen	ZH.	548	196,5	1 077	528	13
Herten	L.	656	266,9	1 751	879	4
Hertogenbosch, 's	NB.	2 232	2 276,7	50 816	24 385	121

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Herwen en Aerdt.	GLD.	3 187	183,4	5 845	3 101	— 35
Herwijnen	GLD.	2 272	75,6	1 717	911	16
Heteren	GLD.	3 291	125,9	4 142	2 142	— 25
Heukelum.	ZH.	561	300,5	1 686	900	— 10
Heumen	GLD.	2 116	137,8	2 916	1 535	15
Heusden	NB.	1 987	149,0	2 960	1 503	28
Heijthuizen	L.	2 931	95,5	2 798	1 461	— 338
Hillegom	ZH.	1 340	919,6	12 322	6 169	— 79
Hilvarenbeek	NB.	6 801	70,2	4 777	2 480	81
Hilversum	NH.	4 688	1 658,6	77 753	36 897	— 422
Hindeloopen.	F.	514	174,5	897	474	— 10
Hoedekenskerke	Z.	1 046	146,4	1 531	753	— 1
Hoek	Z.	3 376	78,1	2 637	1 348	— 6
Hoenkoop.	U.	756	82,0	620	313	— 17
Hoensbroek	L.	890	1 670,7	14 870	7 712	— 8
Hoevelaken	GLD.	727	226,7	1 648	837	— 1
Hoeven	NB.	3 116	146,4	4 562	2 427	10
Holten	O.	6 577	71,1	4 678	2 382	30
Hontenisse	Z.	3 845	146,1	5 617	2 856	22
Hoofdplaat	Z.	1 110	120,0	1 332	685	— 14
Hoogblokland	ZH.	775	105,7	819	449	— 20
Hoogeloon c.a.	NB.	4 018	79,2	3 181	1 648	— 17
Hooge-en Lage-Mierde	NB.	4 738	46,2	2 190	1 168	— 20
Hoogeveen	D.	6 230	294,0	18 318	9 461	— 122
Hoogezand	GR.	5 377	228,9	12 306	6 258	— 37
Hooge- en Lage-Zwal.	NB.	3 533	137,4	4 856	2 331	— 6
Hoogkarspel.	NH.	1 349	183,5	2 476	1 272	— 5
Hoogkerk	GR.	1 909	227,6	4 344	2 224	— 44
Hoogland	U.	4 001	100,9	4 039	2 080	53
Hoogwoud	NH.	2 349	100,2	2 354	1 242	— 31
Hoorn	NH.	682	1 913.2	13 048	6 510	— 153
Hoornaar	ZH.	545	136,9	746	384	— 3
Horn	L.	1 150	177,1	2 037	993	113
Horssen	GLD.	1 190	85,5	1 017	520	1
Horst	L.	8 001	112,7	9 020	4 639	— 13
Houten.	U.	3 432	81,0	2 781	1 460	7
Huissen	GLD.	2 009	324,2	6 414	3 335	— 43

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Huizen	NH.	1 548	679,8	10 523	5 095	— 20
Hulsberg	L.	896	226,9	2 033	1 076	— 3
Hulst	Z.	189	2 260,3	4 272	2 027	38
Hummelo en Keppel	GLD.	4 806	71,6	3 443	1 828	173
Hunsel	L.	3 271	89,2	2 919	1 524	2
Hurwenen	GLD.	562	99,6	560	297	15
Huijbergen	NB.	1 060	90,6	960	607	— 157
Idaarderadeel	F.	6 630	91,2	6 046	3 096	— 60
Ilpendam	NH.	2 920	81,7	2 385	1 272	— 23
Itteren	L.	428	143,0	612	336	— 1
Jabeek	L.	396	161,6	640	348	— 16
Jisp	NH.	1 014	69,0	700	347	— 9
Jutphaas	U.	2 577	383,6	9 885	5 011	— 39
Kamerik	U.	2 947	72,9	2 147	1 110	— 37
Kampen	O.	7 171	298,8	21 429	10 890	93
Kantens	GR.	3 292	66,8	2 199	1 115	— 28
Kapelle	Z.	2 666	138,3	3 687	1 881	— 10
Kattendijke	Z.	1 779	64,3	1 144	593	1
Katwoude	NH.	696	35,6	248	145	— 5
Katwijk	ZH.	1 166	1 671,1	19 485	9 683	— 737
Kedichem	ZH.	994	111,6	1 109	584	— 6
Kerkrade	L.	1 842	2 132,1	39 274	20 170	— 57
Kerkwerve	Z.	1 931	42,5	821	418	— 15
Kerkwijk	GLD.	1 346	93,7	1 261	668	28
Kessel	L.	2 150	95,4	2 051	1 046	22
Kesteren	GLD.	1 673	264,9	4 431	2 342	— 14
Klaaswaal	ZH.	1 454	144,5	2 101	1 066	4
Klimmen	L.	790	285,7	2 257	1 155	3
Kloetinge	Z.	1 508	112,7	1 699	829	26
Kloosterburen	GR.	3 438	64,9	2 231	1 135	— 2
Klundert	NB.	3 508	135,3	4 745	2 429	19
Kockengen	U.	1 380	98,5	1 359	723	5
Koedijk	NH.	1 023	203,2	2 079	1 093	31
Koewacht	Z.	2 064	127,1	2 623	1 373	— 29
Kollumerland	F.	8 892	110,4	9 820	5 006	— 89
Koog a/d Zaan	NH.	308	2 230,7	6 759	3 389	— 8
Kortenhoef	NH.	1 489	141,5	2 107	1 039	— 24

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Kortgene	Z.	4 049	96,1	3 890	2 012	— 13
Koudekerk a/d Rijn	ZH.	1 001	179,7	1 799	949	—
Koudekerke	Z.	1 583	171,1	2 708	1 383	34
Krabbendijke	Z.	1 576	164,3	2 589	1 299	— 1
Krimpen a/d Lek	ZH.	677	476,1	3 223	1 637	38
Krimpen a/d IJssel	ZH.	755	844.6	6 377	3 322	— 11
Krommenie	NH.	413	1 501,0	6 199	3 146	19
Kruiningen	Z.	1 875	233,9	4 386	2 212	34
Kuinre	O.	832	89,8	747	400	63
Kwadijk	NH.	655	62,6	410	218	— 5
Landsmeer	NH.	1 823	214,2	3 905	2 015	— 50
Langbroek	U.	1 791	86,3	1 545	837	79
Langedijk	NH.	2 685	300,5	8 069	4 110	46
Langerak	ZH.	1 108	86,1	954	489	— 7
Lange-Ruige-Weide	ZH.	1 040	75,5	785	401	— 13
Laren	GLD.	10 748	57,3	6 157	3 176	51
Laren	NH.	1 235	779,3	9 624	4 435	— 134
Leek	GR.	6 677	126,6	8 451	4 411	— 94
Leende	NB.	4 150	54,8	2 275	1 245	24
Leens	GR.	3 699	105,3	3 896	1 988	— 11
Leerbroek	ZH.	1 137	76,8	873	433	—
Leerdam	ZH.	1 760	535,0	9 416	4 843	— 7
Leersum	U.	2 960	89,2	2 641	1 349	79
Leeuwarden	F.	1 667	3 362,4	56 052	27 046	— 507
Leeuwarderadeel	F.	8 930	237,8	21 239	10 561	— 3
Leiden	ZH.	1 236	6 466,3	79 923	38 744	— 312
Leiderdorp	ZH.	1 178	349,0	4 111	2 062	90
Leidschendam	ZH.	3 594	276,4	9 933	5 064	— 62
Leimuiden	ZH.	1 453	152,6	2 217	1 125	— 44
Lekkerkerk	ZH.	2 268	211,4	4 794	2 476	— 63
Lemsterland	F.	6 976	110,1	7 684	3 959	— 10
Leusden	U.	4 697	61,3	2 877	1 458	70
Lexmond	ZH.	2 203	77,7	1 712	907	13
Lichtenvoorde	GLD.	7 344	125,4	9 209	4 885	66
Liempde	NB.	1 919	102,2	1 961	1 059	5
Lienden	GLD.	3 892	112,1	4 361	2 356	— 9
Lier, de	ZH.	913	403,6	3 685	1 876	139

GEMEENTEN.	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Lieshout	NB.	2528	110,3	2789	1470	15
Limbricht	L.	914	297,0	2715	1434	6
Limmen	NH.	1252	213,3	2670	1324	90
Linne	L.	1471	133,7	1966	1031	17
Linschoten	U.	2728	70,5	1923	1002	— 22
Lisse	ZH.	1601	631,3	10107	5120	— 106
Lith	NB.	3391	90,1	3056	1543	7
Lochem	GLD.	2103	287,6	6049	2871	221
Loenen	U.	1004	153,2	1538	750	— 12
Loenersloot	U.	629	102,4	644	326	—
Loon op Zand	NB.	5214	217,1	11318	5791	— 162
Loosdrecht	U.	1940	189,5	3676	1902	54
Lopik	U.	4499	95,5	4295	2242	11
Loppersum	GR.	2733	135,0	3690	1847	10
Losser	O.	11211	155,4	17417	8886	— 75
Luijksgestel	NB.	2244	57,5	1290	688	7
Maarheeze	NB.	5493	57,3	3146	1789	— 156
Maarn	U.	2521	96,2	2424	1377	13
Maarssen	U.	844	503,3	4248	2102	10
Maarsseveen	U.	960	234,7	2253	1141	14
Maartensdijk	U.	3144	347,0	10911	5342	— 24
Maasbracht	L.	1599	151,0	2414	1284	51
Maasbree	L.	5099	100,9	5146	2666	30
Maasdam	ZH.	797	197,6	1575	823	36
Maasland	ZH.	3524	89,2	3144	1552	20
Maasniel	L.	1534	328,9	5045	2610	26
Maassluis	ZH.	787	1267,6	9976	5001	— 18
Maastricht	L.	3214	2165,9	69612	33896	— 507
Made en Drimmelen	NB.	5551	104,1	5777	2854	15
Margraten	L.	983	146,5	1440	760	7
Markelo	O.	9627	57,4	5530	2881	— 6
Marken	NH.	254	569,3	1446	725	12
Marum	GR.	6228	107,8	6713	3450	— 53
Maurik	GLD.	3828	109,0	4173	2205	— 2
Medemblik	NH.	888	524,7	4659	2631	147
Meeden	GR.	1690	111,7	1888	951	— 4
Meerkerk	ZH.	1531	116,3	1781	890	— 9

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Meerlo	L.	2 693	97,2	2 617	1 405	— 7
Meerssen	L.	1 162	558,2	6 486	3 103	29
Megen c.a.	NB.	1 549	122,3	1 894	1 024	28
Melick en Herkenb.	L.	3 228	70,8	2 283	1 200	— 23
Meliskerke	Z.	700	119,6	837	427	7
Melissant	ZH.	2 048	96,3	1 973	1 020	— 1
Menaldumadeel	F.	7 787	140,2	10 919	5 465	— 81
Meppel	D.	1 280	1 103,9	14 130	7 002	— 163
Merkelbeek	L.	456	306,1	1 396	779	32
Meijel	L.	1 882	139,7	2 629	1 334	13
Mheer	L.	894	119,7	1 070	551	10
Middelburg	Z.	1 631	1 258,4	20 525	9 999	379
Middelharnis	ZH.	1 815	267,9	4 863	2 392	3
Middelie	NH.	826	63,3	523	262	— 3
Middelstum	GR.	2 514	111,4	2 801	1 411	— 38
Midwolda	GR.	4 099	114,3	4 685	2 435	— 36
Midwoud	NH.	1 204	92,8	1 117	579	20
Mierlo	NB.	3 452	176,2	6 083	3 077	— 22
Mill en St. Hubert	NB.	5 091	116,3	5 923	3 075	67
Millingen	GLD.	933	356,2	3 323	1 696	44
Moergestel	NB.	2 799	97,0	2 716	1 358	73
Moerkapelle	ZH.	724	140,6	1 018	503	— 3
Molenaarsgraaf	ZH.	748	78,9	590	299	— 10
Monnikendam	NH.	1 279	202,7	2 592	1 344	— 1
Monster	ZH.	1 526	821,8	12 540	6 283	— 162
Montfoort	U.	140	1 555,7	2 178	1 075	24
Montfort	L.	989	167,9	1 661	850	3
Mook	L.	1 840	120,3	2 213	1 064	87
Moordrecht	ZH.	1 467	203,9	2 991	1 570	— 61
Muiden	NH.	1 471	209,9	3 087	1 526	— 20
Munstergeleen	L.	443	387,1	1 715	855	51
Muntendam	GR.	2 106	176,4	3 715	1 927	— 11
Mijdrecht	U.	3 024	158,9	4 805	2 484	9
Mijnsheerenland	ZH.	1 763	103,7	1 828	954	60
Naaldwijk	ZH.	2 595	562,4	14 595	7 385	290
Naarden	NH.	1 889	557,6	10 255	4 720	— 141
Nederhemert	GLD.	677	144,5	978	532	7

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Nederhorst den Berg	NH.	1 422	172,2	2 449	1 244	— 1
Nederweert	L.	9 446	86,3	8 153	4 240	— 42
Neede	GLD.	4 594	140,8	6 469	3 411	— 3
Neer	L.	2 173	103,1	2 240	1 137	— 5
Nibbixwoud. . . .	NH.	1 036	151,0	1 564	810	— 13
Nieuw-Beijerland . .	ZH.	1 344	122,2	1 642	825	19
Nieuwenhagen . . .	L.	709	759,2	5 383	2 758	14
Nieuwenhoorn . . .	ZH.	1 881	89,2	1 677	843	— 28
Nieuwe-Niedorp . .	NH.	1 615	115,2	1 860	1 013	32
Nieuwe-Pekela. . .	GR.	3 107	176,6	5 486	2 771	— 36
Nieuwer-Amstel . .	NH.	4 339	453,1	19 659	9 697	— 37
Nieuwerkerk . . .	Z.	2 312	84,7	1 959	1 008	17
„ a/d IJssel	ZH.	1 872	224,6	4 204	2 130	26
Nieuwe-Schans. . .	GR.	776	271,8	2 109	1 090	— 27
Nieuwe-Tonge . . .	ZH.	1 202	180,7	2 172	1 109	19
Nieuw-Ginneken . .	NB.	4 490	127,3	5 716	3 019	15
Nieuw-Helvoet . .	ZH.	1 144	189,2	2 165	1 086	— 3
Nw.- en St. Joosland	Z.	1 351	97,7	1 320	677	13
Nieuwkoop	ZH.	3 243	108,1	3 507	1 801	5
Nieuwland	ZH.	989	60,9	602	325	— 14
Nieuw-Lekkerland .	ZH.	1 162	327,1	3 801	1 961	— 59
Nieuwleusen. . . .	O.	3 950	106,3	4 200	2 194	— 26
Nieuwolda	GR.	3 319	61,3	2 035	1 036	— 28
Nieuwpoort	ZH.	55	1 521,8	837	439	— 1
Nieuwstadt	L.	869	175,0	1 521	773	— 7
Nieuwveen	ZH.	855	272,6	2 331	1 168	82
Nieuwvliet	Z.	628	79,0	496	249	— 7
Nieuw-Vossemeer . .	NB.	1 444	109,8	1 586	820	— 8
Nigtevecht	U.	589	118,8	700	354	14
Nisse	Z.	965	65,6	633	336	— 1
Nistelrode.	NB.	3 232	107,2	3 466	1 834	9
Noorbeek	L.	739	112,0	828	408	12
Noordbroek	GR.	2 510	77,2	1 938	960	1
Noorddijk.	GR.	2 436	103,2	2 515	1 277	— 17
Noordeloos	ZH.	1 529	79,3	1 213	607	4
Noordgouwe	Z.	697	124,4	867	451	— 11
Noordoostel. Polder .		[1] 47 500	0,8	380	242	118

1) Geschat.

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Noordwelle	Z.	1 011	46,4	469	246	— 10
Noordwijk	ZH.	3 649	360,8	13 166	6 260	— 97
Noordwijkerhout	ZH.	2 326	345,7	8 040	4 533	57
Nootdorp	ZH.	1 082	203,0	2 197	1 143	— 5
Norg	D	11 262	45.3	5 102	3 107	— 139
Nuenen c.a.	NB.	3 430	146,1	5 011	2 599	52
Nuland	NB.	1 622	105.7	1 714	862	— 5
Numansdorp	ZH.	4 741	92,5	4 385	2 262	37
Nuth	L.	932	507,3	4 728	2 427	19
Nijeveen	D.	2 538	58,3	1 479	773	— 22
Nijkerk.	GLD.	6 382	181,9	11 610	5 977	5
Nijmegen.	GLD.	4 322	2 308,8	99 788	48 457	— 37
Obbicht en Papenh.	L.	515	288,0	1 483	762	— 5
Obdam.	NH.	1 262	171,6	2 165	1 118	— 18
Odoorn.	D.	14 710	87,0	12 795	6 747	— 51
Odijk	U.	647	75,6	489	263	— 12
Oeffelt.	NB.	913	156.0	1 424	764	— 17
Oegstgeest	ZH.	1 378	686,9	9 466	4 260	105
Ohé en Laak	L.	468	130,1	609	313	5
Oirsbeek	L.	715	322,2	2 304	1 207	45
Oirschot	NB.	6 013	98,1	5 898	2 854	46
Oisterwijk.	NB.	2 676	298,6	7 990	3 930	47
Oldebroek	GLD.	9 169	113,2	10 382	5 314	43
Oldehove	GR.	4 084	58,8	2 401	1 231	3
Oldekerk	GR.	2 169	89,7	1 945	999	— 5
Oldemarkt	O.	4 741	60,5	2 870	1 515	— 2
Oldenzaal.	O.	235	4 691,9	11 026	5 471	— 22
Olst	O.	6 110	104,5	6 388	3 288	— 22
Ommen.	O.	18 711	51,4	9 622	5 005	29
Onstwedde	GR.	10 686	189,7	20 267	10 309	— 90
Ooltgensplaat	ZH.	2 445	142,1	3 474	1 770	— 16
O.-, W.- en Midd.beers	NB.	4 154	43,3	1 798	959	8
Oostburg	Z.	1 352	211,5	2 859	1 379	15
Oostdongeradeel	F.	8 376	101,3	8 487	4 331	— 47
Oosterhesselen	D.	6 747	48,2	3 255	1 706	1
Oosterhout	NB.	7 302	242,6	17 714	8 925	— 50
Oosterland	Z.	1 723	109,1	1 879	981	— 37

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Oosthuizen	NH.	1 041	87,2	908	476	19
Oostkapelle	Z.	1 405	119,8	1 683	832	— 15
Oost-en West-Souburg	Z.	840	682,9	5 736	2 855	27
Ooststellingwerf	F.	22 548	72,3	16 298	8 382	— 31
Oostvoorne	ZH.	2 382	164,2	3 912	1 960	56
Oostzaan	NH.	1 849	231,0	4 271	2 226	2
Ootmarsum	O.	345	565,2	1 950	984	130
Ophemert	GLD.	1 705	74,0	1 261	680	8
Oploo c.a.	NB.	5 796	79,4	4 600	2 396	25
Opmeer	NH.	721	84,3	608	317	— 6
Opperdoes	NH.	390	319,2	1 245	622	— 29
Opsterland	F.	23 075	87,5	20 183	10 407	— 90
Oss	NB.	2 911	648,0	18 862	9 768	— 28
Ossendrecht	NB.	2 954	106,9	3 158	1 635	76
Oterleek	NH.	1 410	60,0	846	447	11
Ottersum	L.	2 717	94,8	2 575	1 326	— 18
Ottoland	ZH.	850	71,6	609	298	— 6
Oud-Alblas	ZH.	1 359	95,4	1 296	662	13
Oud-Beijerland	ZH.	1 704	394,3	6 719	3 395	61
Ouddorp	ZH.	3 267	116,4	3 803	1 950	7
Oudelande	Z.	498	157,2	783	399	5
Oudenbosch	NB.	1 168	533,5	6 231	3 319	90
Oudendijk	NH.	612	73,4	449	233	17
Oudenhoorn	ZH.	863	105,1	907	477	— 10
Oude-Niedorp	NH.	1 002	154,9	1 552	824	66
Oudenrijn	U.	1 449	80,2	1 162	585	— 100
Oude-Pekela	GR.	1 905	396,7	7 558	3 868	— 183
Ouder-Amstel	NH.	2 825	188,6	5 328	2 661	— 31
Ouderkerk a/d IJssel	ZH.	1 761	215,3	3 791	1 952	— 36
Oude-Tonge	ZH.	2 216	151,8	3 363	1 699	— 11
Oudewater	ZH.	144	2 369,4	3 412	1 606	52
Oud- en Nieuw-Gastel	NB.	3 307	201,7	6 669	3 455	— 24
Oudorp	NH.	884	235,5	1 964	980	17
Oud-Vossemeer	Z.	2 070	109,0	2 256	1 138	— 9
Ouwerkerk	Z.	1 160	55,9	648	318	1
Overasselt	GLD.	2 784	90,0	2 506	1 283	— 8
Overslag	Z.	548	57,7	316	179	5

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Ovezande	Z.	1 074	128,2	1 377	722	5
Pannerden	GLD.	1 055	148,9	1 571	833	— 32
Papekop	ZH.	698	61,7	431	237	2
Papendrecht	ZH.	957	593,6	5 681	2 857	— 6
Peize	D.	2 771	95,1	2 635	1 390	—
Peursum	ZH.	636	55,3	352	176	— 5
Philippine	Z.	1 381	92,2	1 273	637	1
Piershil	ZH.	1 137	78,2	889	469	— 1
Poederoijen	GLD.	1 454	88,7	1 289	675	— 9
Polsbroek	U.	1 165	77,6	904	470	— 7
Poortugaal	ZH.	932	382,2	3 562	1 708	50
Poortvliet	Z.	2 347	74,2	1 742	894	26
Posterholt	L.	1 198	196,1	2 349	1 134	— 14
Purmerend	NH.	1 355	463,5	6 280	3 107	35
Putte	NB.	1 844	87,5	1 613	854	— 21
Putten	GLD.	8 438	115,3	9 733	5 020	230
Puttershoek	ZH.	530	448,7	2 378	1 229	16
Pijnacker	ZH.	3 381	227,6	7 694	3 953	51
Raalte	O.	13 820	83,6	11 560	6 031	34
Raamsdonk	NB.	2 188	330,3	7 227	3 654	29
Rauwerderhem	F.	3 435	78,0	2 681	1 388	— 6
Ravenstein	NB.	3 884	121,1	4 705	2 368	38
Reeuwijk	ZH.	2 668	184,0	4 909	2 524	51
Renesse	Z.	810	92,2	747	381	25
Renkum	GLD.	4 666	491,9	22 951	10 875	714
Renswoude	U.	1 975	107,8	2 130	1 103	47
Retranchement	Z.	1 017	62,0	631	334	8
Reusel	NB.	3 137	105,4	3 305	1 708	18
Rheden	GLD.	8 787	331,2	29 102	13 807	604
Rhenen	U.	4 347	202,0	8 781	4 575	147
Rhoon	ZH.	1 544	178,2	2 751	1 422	— 23
Ridderkerk	ZH.	2 437	712,3	17 359	8 856	— 85
Riethoven	NB.	1 709	50,7	867	438	— 2
Rietveld	ZH.	684	100,0	684	349	1
Rilland-Bath	Z.	3 749	57,6	2 160	1 094	25
Ritthem	Z.	975	70,5	687	350	18
Rockanje	ZH.	3 116	96,9	3 003	1 529	103

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Roden	D.	6 230	96,0	5 979	3 079	— 26
Roermond	L.	1 241	1 557,2	19 325	9 288	88
Roggel	L.	2 296	102,8	2 360	1 201	38
Rolde	D.	10 434	34,1	3 554	1 873	—
Roosendaal en Nispen	NB.	5 717	478,4	27 349	13 562	77
Roosteren	L.	744	145,2	1 080	561	— 7
Rosmalen	NB.	3 519	193,4	6 804	3 023	384
Rossum	GLD.	739	202,8	1 499	766	28
Rotterdam	ZH.	15 797	3 905,2	616 910	306 314	— 12 160
Rozenburg	ZH.	3 258	87,2	2 840	1 445	36
Rozendaal	GLD.	2 826	14,6	414	174	13
Ruephen en Vorens.	NB.	5 831	152,0	8 863	4 672	— 91
Ruinen	D.	11 567	43,7	5 052	2 674	— 79
Ruinerwold	D.	3 965	71,6	2 838	1 505	— 14
Ruurlo	GLD.	6 416	73,5	4 716	2 423	— 2
Ruwiel	U.	912	64,1	585	320	— 8
Rijnsaterwoude	ZH.	599	130,9	784	411	— 2
Rijnsburg	ZH.	368	1 394,8	5 133	2 642	— 6
Rijp, de	NH.	371	376,3	1 396	745	8
Rijsbergen	NB.	3 703	83,3	3 085	1 574	35
Rijssen	O.	2 608	461,2	11 029	5 614	— 84
Rijswijk	NB.	397	172,8	686	383	9
Rijswijk	ZH.	1 806	1 101,2	19 887	9 589	— 9
Sappemeer	GR.	1 330	520,4	6 921	3 523	—
Sassenheim	ZH.	660	976,4	6 444	3 220	27
Sas-van-Gent	Z.	1 469	229,9	3 377	1 695	36
Schaesberg	L.	745	1 097,3	8 175	4 136	9
Schagen	NH.	2 007	216,5	4 345	2 167	79
Schalkwijk	U.	1 778	86,4	1 537	791	— 5
Schaijk	NB.	4 077	86,4	3 524	1 762	— 15
Scheemda	GR.	4 593	158,4	7 276	3 742	— 86
Schellinkhout	NH.	722	77,3	558	283	— 3
Schelluinen	ZH.	301	156,1	470	260	— 14
Schermerhorn	NH.	1 100	107,5	1 182	601	— 8
Scherpenisse	Z.	1 053	124,8	1 314	644	— 4
Scherpenzeel	GLD.	1 254	177,9	2 231	1 127	40
Schiedam	ZH.	1 831	3 618,9	66 262	33 081	— 920

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Schiermonnikoog	F.	5 302	11,6	613	289	9
Schimmert	L.	908	229,1	2 080	1 125	— 31
Schinnen	L.	1 461	292,8	4 278	2 246	49
Schinveld	L.	1 190	283,1	3 369	1 757	6
Schipluiden	ZH.	3 781	124,4	4 703	2 404	51
Schoondijke	Z.	2 376	84,2	2 001	1 030	17
Schoonebeek	D.	5 386	77,6	4 182	2 259	19
Schoonhoven	ZH.	157	2 998,7	4 708	2 360	63
Schoonrewoerd	ZH.	925	101,1	935	487	— 6
Schoorl	NH.	3 332	78,5	2 616	1 314	20
Schijndel	NB.	4 725	207,8	9 817	4 867	7
Serooskerke (Sch.)	Z.	334	71,0	237	121	3
Serooskerke (W.)	Z.	1 303	140,3	1 828	915	12
Sevenum	L.	4 932	72,1	3 554	1 814	— 2
Simpelveld	L.	817	555,8	4 541	2 243	162
Sint Annaland	Z.	1 437	191,2	2 748	1 431	—
Sint Geertruid	L.	915	111,3	1 018	543	28
Sint Jansteen	Z.	2 814	138,2	3 889	2 026	— 10
Sint Laurens	Z.	1 029	148,7	1 530	759	45
Sint Maarten	NH.	1 417	99,3	1 407	746	— 2
Sint Maartensdijk	Z.	2 240	124,3	2 784	1 399	— 17
Sint Michielsgestel	NB.	2 226	265,2	5 903	2 999	— 642
Sint Odiliënberg	L.	1 301	111,9	1 456	832	130
Sint Oedenrode	NB.	6 827	123,3	8 415	4 434	119
Sint Pancras	NH.	441	353,3	1 558	796	29
Sint Philipsland	Z.	3 127	68,9	2 156	1 110	— 1
Sittard	L.	2 110	852,7	17 992	9 038	393
Sleen	D.	7 495	81,7	6 126	3 226	— 17
Slenaken	L.	722	73,5	531	296	— 10
Sliedrecht	ZH.	2 800	518,4	14 515	7 332	23
Slochteren	GR.	14 312	97,4	13 939	7 173	— 109
Sloten	F.	226	308,0	696	351	7
Sluis	Z.	2 358	103,0	2 428	1 233	34
Smallingerland	F.	12 121	142,8	17 312	8 846	— 29
Smilde	D.	6 322	102,2	6 464	3 363	— 38
Sneek	F.	917	1 936,6	17 759	8 636	— 71
Snelrewaard	U.	1 091	59,8	652	348	— 8

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Soest	U.	4 574	424,9	19 437	9 418	400
Someren	NB.	8 308	93,0	7 724	3 961	6
Sommelsdijk	ZH.	1 842	196,9	3 626	1 862	14
Son en Breugel	NB.	3 325	111,6	3 710	1 981	65
Spanbroek	NH.	1 312	156,9	2 059	1 081	17
Spaubeek	L.	558	297,0	1 657	857	12
Sprang-Capelle	NB.	2 498	213,9	5 344	2 723	10
Spijkenisse	ZH.	1 694	152,7	2 587	1 357	— 5
Stad aan 't Haringvl.	ZH.	300	427,7	1 283	660	— 2
Stad-Delden	O.	257	1 308,9	3 364	1 640	22
Standdaarbuiten	NB.	1 338	154,6	2 068	1 049	— 8
Staphorst	O.	13 809	56,6	7 816	4 085	20
Stavenisse	Z.	1 188	155,8	1 851	947	26
Staveren	F.	387	237,5	919	459	5
Stedum	GR.	2 453	98,9	2 425	1 252	3
Steenbergen en Kruisl.	NB.	8 627	118,0	10 178	5 315	— 29
Steenderen	GLD.	4 948	76,7	3 797	1 946	14
Steenwijk	O.	870	923,9	8 038	3 964	— 15
Steenwijkerwold	O.	9 947	73,8	7 342	3 688	95
Stein	L.	997	517,8	5 162	2 698	37
Stellendam	ZH.	1 827	105,1	1 920	1 003	— 15
Stevensweert	L.	605	192,6	1 165	602	2
Stiphout	NB.	1 132	118,1	1 337	689	— 4
Stolwijk	ZH.	2 591	106,8	2 768	1 383	18
Stoutenburg	U.	1 404	125,9	1 767	886	63
Stramproij	L.	1 205	160,1	1 929	1 014	— 15
Streefkerk	ZH.	1 684	109,9	1 851	950	20
Strijen	ZH.	5 136	96,1	4 937	2 543	— 14
Susteren	L.	1 735	277,5	4 815	2 469	11
Swalmen	L.	2 183	230,6	5 034	2 605	— 42
Sijbekarspel	NH.	1 564	87,9	1 374	685	— 8
Tegelen	L.	1 033	1 192,4	12 317	6 188	— 119
Terheijden	NB.	2 604	179,0	4 662	2 441	9
Termunten	GR.	4 050	110,5	4 474	2 234	— 3
Terneuzen	Z.	3 159	371,2	11 725	5 855	19
Terschelling	F.	10 644	31,2	3 316	1 644	30
Teteringen	NB.	1 529	126,7	1 938	1 047	— 1

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Texel	NH.	18 424	47,6	8 777	4 527	31
Tholen	Z.	1 571	203,1	3 190	1 565	29
Thorn	L.	703	256,0	1 800	964	— 2
Tiel	GLD.	1 148	1 163,5	13 357	6 665	130
Tienhoven	U.	658	90,9	598	294	— 10
Tienhoven	ZH.	427	85,2	364	192	— 4
Tietjerksteradeel	F.	16 754	106,3	17 815	9 067	— 109
Tilburg	NB.	7 925	1 304,8	103 407	51 256	20
Tubbergen	O.	14 737	78,0	11 494	5 966	— 71
Tull en 't Waal	U.	786	58,4	459	255	— 7
Twisk	NH.	727	99,6	724	368	— 9
Ubach over Worms	L.	1 008	766,5	7 626	3 964	— 53
Ubbergen	GLD.	3 319	173,3	5 753	2 863	59
Uden	NB.	6 273	148,9	9 339	4 799	— 194
Udenhout	NB.	2 686	175,4	4 711	2 602	153
Uitgeest	NH.	2 062	200,0	4 125	2 146	— 24
Uithoorn	NH.	1 850	235,1	4 350	2 250	— 46
Uithuizen	GR.	3 175	145,8	4 628	2 350	45
Uithuizermeeden	GR.	5 225	100,0	5 224	2 716	— 5
Ulestraten	L.	805	156,1	1 257	669	3
Ulrum	GR.	3 728	100,9	3 763	1 941	11
Urk	NH.	84	4 995,2	4 196	2 245	— 35
Urmond	L.	530	454,0	2 406	1 270	28
Ursem	NH.	1 558	97,0	1 511	793	— 6
Usquert	GR.	3 120	54,9	1 713	896	— 26
Utingeradeel	F.	6 205	81,2	5 038	2 544	— 20
Utrecht	U.	2 300	7 429,6	170 880	82 910	— 1 308
Vaals	L.	2 401	350,0	8 303	4 172	— 18
Valburg	GLD.	4 828	147,5	7 121	3 452	55
Valkenburg	ZH.	461	236,7	1 091	549	— 16
Valkenb.-Houthem	L.	2 543	373,8	9 506	4 818	328
Valkenswaard	NB.	5 281	231,9	12 249	6 221	— 77
Varik	GLD.	904	126,2	1 141	627	2
Veen	NB.	691	163,1	1 127	594	— 14
Veendam	GR.	4 843	288,5	13 973	6 965	— 37
Veenendaal	U.	1 145	1 104,4	12 645	6 427	— 94
Veere	Z.	603	169,7	1 023	499	— 33

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Veghel	NB.	4 159	220,2	9 157	4 466	— 47
Veldhoven	NB.	4 369	206,5	9 020	4 443	— 53
Veldhuizen	U.	925	87,7	811	440	— 15
Velsen	NH.	4 706	1 006,9	47 890	23 661	— 1 776
Venhuizen	NH.	1 964	159,4	3 130	1 698	61
Venlo	L.	4 469	911,9	40 751	20 205	184
Venraij	L.	14 616	106,7	15 594	7 841	248
Vessem c.a.	NB.	4 821	37,6	1 811	933	— 11
Vianen	ZH.	1 616	231,9	3 747	1 924	— 27
Vierlingsbeek	NB.	6 288	78,4	4 928	2 516	— 41
Vierpolders	ZH.	1 041	87,7	913	494	1
Vinkeveen en Waverv.	U.	3 698	127,2	4 703	2 448	69
Vlaardingen	ZH.	1 973	2 030,1	40 053	19 827	613
Vlagtwedde	GR.	15 498	100,3	15 548	8 003	— 75
Vledder	D.	4 757	51,8	2 464	1 309	— 12
Vleuten	U.	1 511	253,0	3 823	2 013	26
Vlieland	F.	5 097	10,8	540	252	2
Vlissingen	Z.	787	2 320,7	18 264	9 050	— 1 168
Vlist	ZH.	992	44,3	439	235	— 1
Vlodrop	L.	1 893	74,1	1 402	757	— 10
Vlijmen	NB.	2 469	297,9	7 356	3 858	— 10
Voerendaal	L.	2 266	201,4	4 564	2 455	— 6
Vogelwaarde	Z.	5 150	77,7	3 999	2 125	— 23
Vollenhove	O.	3 727	123,0	4 586	2 420	165
Voorburg	ZH.	629	5 067,4	31 874	14 643	537
Voorhout	ZH.	1 255	303,0	3 803	2 147	28
Voorschoten	ZH.	1 401	584,3	8 186	4 009	— 27
Voorst	GLD.	12 484	126,8	15 827	8 096	129
Vorden	GLD.	5 729	87,3	5 004	2 580	112
Vreeland	U.	506	178,9	905	469	14
Vreeswijk	U.	779	406,7	3 168	1 672	16
Vries	D.	10 875	55,7	6 054	3 176	48
Vriezenveen	O.	7 366	134,2	9 885	5 111	25
Vrouwenpolder	Z.	1 861	61,5	1 144	599	— 17
Vught	NB.	3 762	400,6	15 072	7 367	— 111
Vuren	GLD.	2 768	63,1	1 746	913	— 8
Waalre	NB.	2 329	257,6	6 000	3 058	55

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Waalwijk	NB.	2 278	524,3	11 943	5 936	— 2
Waarde	Z.	958	111,9	1 072	552	— 3
Waardenburg	GLD.	1 794	89,1	1 599	832	— 1
Waarder	ZH.	1 113	80,3	894	442	— 7
Waddinxveen	ZH.	3 368	235,7	7 938	4 005	— 58
Wadenoijen	GLD.	1 409	143,9	2 028	1 069	29
Wageningen	GLD.	3 097	499,5	15 470	7 990	199
Wamel	GLD.	2 866	219,5	6 292	3 250	52
Wanneperveen	O.	3 259	50,7	1 651	869	3
Wanroij	NB.	5 135	61,1	3 140	1 604	— 1
Wanssum	L.	1 179	91,9	1 084	534	— 16
Warder	NH.	903	54,7	494	253	8
Warffum	GR.	2 899	83,6	2 425	1 242	—
Warmenhuizen	NH	1 313	183,4	2 408	1 271	23
Warmond	ZH.	1 148	294,3	3 378	1 851	211
Warnsveld	GLD.	3 821	128,6	4 913	2 449	256
Waspik	NB.	1 791	185,1	3 315	1 726	— 24
Wassenaar	ZH.	5 226	376,4	19 672	8 786	— 502
Wateringen	ZH.	1 043	568,6	5 930	3 002	93
Waterlandkerkje	Z.	1 097	48,2	529	282	— 20
Wedde	GR.	4 107	96,9	3 978	2 006	—
Weerselo	O.	10 667	69,6	7 425	3 899	3
Weert	L.	9 913	186,1	18 453	9 669	162
Weesp	NH.	278	2 536,3	7 051	3 504	— 85
Weesperkarspel	NH.	4 640	79,1	3 671	1 916	7
Wehl	GLD.	2 331	158,0	3 682	1 954	— 10
Wemeldinge	Z.	1 090	225,0	2 453	1 242	— 31
Werken, de c.a.	NB.	2 078	184,3	3 830	1 991	36
Werkendam	NB.	3 242	111,9	3 629	1 859	— 39
Werkhoven	U.	1 661	70,3	1 168	602	11
Wervershoof	NH.	1 458	264,1	3 851	1 986	— 16
Wessem	L.	548	232,8	1 276	657	26
Westbroek	U.	1 538	77,1	1 186	647	— 10
Westdongeradeel	F.	7 538	100,5	7 576	3 887	— 29
Westdorpe	Z.	2 230	95,7	2 135	1 080	— 18
Westerbork	D.	13 643	94,6	12 903	6 867	5 933
Westerhoven	NB.	1 078	77,8	839	429	— 12

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Westervoort	GLD.	735	347,6	2 555	1 291	3
Westkapelle	Z.	904	261,6	2 365	1 226	5
Westmaas	ZH.	746	133,2	994	519	7
Weststellingwerf	F.	22 819	85,0	19 403	10 011	— 38
Westwoud	NH.	1 337	102,7	1 373	717	44
Westzaan	NH.	1 096	281,8	3 088	1 568	— 5
Wierden	O.	10 213	134,6	13 751	7 209	1
Wieringen	NH.	2 689	247,6	6 657	3 472	256
Wieringermeer	NH.	21 002	28,1	5 912	3 181	411
Wieringerwaard	NH.	1 849	69,0	1 276	673	35
Wildervank	GR.	4 193	243,0	10 188	5 147	— 67
Willemstad	NB.	1 883	105,3	1 982	1 032	— 3
Willeskop	U.	1 430	65,5	937	492	— 6
Wilnis	U.	2 430	107,0	2 599	1 379	23
Winkel	NH.	1 951	98,6	1 923	1 009	— 13
Winschoten	GR.	2 209	675,6	14 923	7 387	— 161
Winsum	GR.	2 769	108,5	3 003	1 504	— 24
Winterswijk	GLD.	13 819	145,8	20 142	10 175	59
Wisch	GLD.	7 230	160,9	11 636	5 886	4
Wissekerke	Z.	5 049	70,8	3 575	1 841	— 12
Wittem	L.	3 546	142,1	5 040	2 625	11
Woensdrecht	NB.	3 586	115,3	4 136	2 173	— 104
Woerden	ZH.	1 227	798,7	9 800	4 767	164
Wognum	NH.	1 646	148,5	2 444	1 236	16
Wolphaartsdijk	Z.	2 926	88,1	2 577	1 293	— 23
Wonseradeel	F.	15 619	83,4	13 033	6 660	— 35
Workum	F.	3 048	126,4	3 852	1 948	— 29
Wormer	NH.	1 697	304,9	5 175	2 624	— 42
Wormerveer	NH.	600	1 652,8	9 917	5 035	— 62
Woubrugge	ZH.	2 324	112,0	2 602	1 329	— 42
Woudenberg	U.	3 796	98,9	3 756	1 956	44
Woudrichem	NB.	613	316,2	1 938	1 020	—
Wouw	NB.	5 152	105,5	5 433	2 800	— 9
Wijchen	GLD.	3 501	221,7	7 762	4 006	— 122
Wijdenes	NH.	750	117,9	884	475	41
Wijdewormer	NH.	1 662	48,0	797	421	8
Wijhe	O.	5 426	98,2	5 327	2 821	112

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigings-overschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Wijk, de	D.	4 223	88,2	3 726	1 926	— 34
Wijk bij Duurstede	U.	1 882	188,1	3 540	1 867	— 26
Wijk en Aalburg	NB.	1 290	200,7	2 589	1 389	—
Wijlre	L.	1 912	119,1	2 278	1 167	10
Wijmbritseradeel	F.	14 993	79,3	11 893	6 085	— 114
Wijnandsrade	L.	782	106,9	836	454	— 5
Wijngaarden	ZH.	631	60,2	380	203	— 9
Yerseke	Z.	1 405	314,9	4 425	2 234	49
IJlst	F.	723	201,2	1 455	738	— 33
IJsselmuiden	O.	6 757	96,3	6 507	3 399	— 30
IJsselstein	U.	2 226	226,2	5 036	2 648	— 48
IJzendijke	Z.	4 394	65,0	2 855	1 478	15
Zaamslag	Z.	4 216	84,9	3 578	1 834	— 30
Zaandam	NH.	2 071	1 887,5	39 091	19 620	— 395
Zaandijk	NH.	193	2 155,4	4 160	2 106	42
Zaltbommel	GLD.	1 171	399,1	4 674	2 292	404
Zandt, 't	GR.	3 883	83,2	3 229	1 650	— 22
Zandvoort	NH.	3 305	263,8	8 720	4 213	— 1 167
Zeeland	NB.	3 426	91,2	3 126	1 644	37
Zegveld	U.	1 522	75,5	1 149	578	2
Zeist	U.	5 027	711,7	35 778	16 447	353
Zelhem	GLD.	8 153	85,0	6 933	3 657	—
Zevenaar	GLD.	2 764	274,2	7 579	3 924	— 93
Zevenbergen	NB.	4 928	179,2	8 831	4 480	61
Zevenhoven	ZH.	1 629	69,9	1 138	610	6
Zevenhuizen	ZH.	2 905	105,9	3 077	1 622	3
Zierikzee	Z.	1 834	387,7	7 110	3 454	62
Zoelen	GLD.	2 761	83,8	2 313	1 241	36
Zoetermeer	ZH.	3 469	167,3	5 804	2 946	2
Zoeterwoude	ZH.	2 708	188,6	5 008	2 448	29
Zonnemaire	Z.	1 268	66,0	837	431	16
Zoutelande	Z.	756	143,9	1 088	563	— 7
Zuid-Beijerland	ZH.	3 445	76,8	2 646	1 381	—
Zuidbroek	GR.	1 841	146,1	2 690	1 381	— 41
Zuiddorpe	Z.	1 051	94,0	988	495	8
Zuidhorn	GR.	2 333	146,6	3 420	1 657	—
Zuidland	ZH.	1 955	111,5	2 179	1 148	— 12

GEMEENTEN	Provincie	Oppervlakte in ha land	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot 1942
			per km²	Totaal	waarvan mannen	
Zuidlaren	D.	3 355	163,9	5 499	2 638	91
Zd.- en Nrd-Schermer	NH.	1 963	46,9	920	481	— 7
Zuidwolde	D.	9 719	65,5	6 364	3 289	— 45
Zuidzande	Z.	1 514	62,2	931	478	18
Zuilen	U.	634	3 215,8	20 388	10 327	— 189
Zuilichem	GLD.	693	169,0	1 171	631	13
Zundert	NB.	8 910	91,4	8 147	4 290	17
Zutphen	GLD.	1 249	1 729 9	21 607	10 413	241
Zwaag	NH	762	259,8	1 980	1 013	30
Zwammerdam	ZH.	1 770	150,1	2 656	1 287	16
Zwartewaal	ZH.	322	175,2	564	283	7
Zwartsluis	O.	1 266	276,8	3 504	1 801	— 35
Zweeloo	D.	6 057	36,9	2 234	1 174	42
Zwolle	O.	2 005	2 229,5	44 702	21 817	374
Zwollerkerspel	O.	14 622	60,5	8 839	4 586	28
Zwijndrecht	ZH.	1 546	874,5	13 520	6 966	37
Zijpe	NH.	7 296	78,3	5 711	3 001	163

TABEL II. Bevolking der provinciën en gemeentegroepen op 1 Januari 1943

Provinciën en gemeentegroepen	Oppervlakte in ha (land)	Bevolking op 1 Januari 1943			Vestigingsoverschot in 1942
		Per km² (land)	Totaal	waarvan mannen	
Groningen	232 578	186,0	432 670	216 176	— 2 106
Friesland	343 034	127,3	436 786	219 937	— 2 053
Drente	266 389	98,0	261 098	135 395	4 832
Overijssel	337 086	177,7	598 904	303 801	— 1
Gelderland	502 277	193,2	970 296	487 735	6 942
Utrecht	136 293	369,3	503 304	247 190	277
Noordholland	279 977	605,3	1 694 657	830 018	— 20 785
Zuidholland	292 661	738,8	2 162 322	1 063 719	— 29 750
Zeeland	178 580	144,4	257 922	129 887	— 463
Noordbrabant	497 234	218,7	1 087 390	548 628	286
Limburg	219 126	293,5	643 180	326 250	1 875
Openb. lichaam „De Noordoost.Polder"	47 500	0,8	380	242	118
Centr. bevolk. reg.	—	—	27 311	21 440	5 421
Het Rijk	3 352 735	272,3	9 076 250	4 530 418	— 35 407
Gemeenten met .... inwoners [1]					
minder dan 5 000	1 372 803	118,7	1 629 311	839 119	5 337
5 000—< 20 000	1 555 266	177,0	2 753 016	1 394 042	2 509
20 000—< 50 000	213 709	522,5	1 116 563	549 672	— 2 054
50 000—< 100 000	92 032	1 163,5	1 070 771	524 255	— 3 183
100 000 en meer	51 425	4 820,4	2 478 868	1 201 648	— 43 555
Gemeenten met .... inwoners [2]					
minder dan 5 000	1 307 380	116,3	1 521 082	788 806	4 613
5 000—< 20 000	1 594 706	175,5	2 798 187	1 417 595	1 906
20 000—< 50 000	205 771	499,3	1 027 501	506 378	— 365
50 000—< 100 000	118 023	948,5	1 119 484	548 053	— 3 565
100 000 en meer	59 350	4 350,9	2 582 275	1 252 904	— 43 535

[1] **Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Jan. 1941.**
[2] **Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Jan. 1943.**

TABEL III. Bevolking der provinciën en der economisch-geografische gebieden op 1 Januari 1943 naar 5 gemeentegroepen

No.	Provinciën en econ.-geogr. gebieden	Bevolking op 1 Januari 1943 der gemeenten met .... inwoners [1]					
		< 5 000	5 000— < 20 000	20 000— < 50 000	50 000— < 100000	100 000 en meer	Totaal
		In duizendtallen					
	Groningen	104,1	202,8	—	—	125,8	432,7
	Friesland	31,9	285,0	63,9	56,0	—	436,8
	Drenthe	51,9	137,8	71,4	—	—	26 ,1
	Overijssel	58,8	257,5	188,5	94,1	—	598,9
	Gelderland	169,1	416,7	113,0	271,5	—	970,3
	Utrecht	117,2	129,0	86,2	—	170,9	503,3
	Noordholland	181,6	245,6	253,9	77,7	935 8	1 694,6
	Zuidholland	270.4	392,0	107,4	268,2	1 124,3	2 162,8
	Zeeland	170,8	68,8	18,3	—	—	257,9
	Noordbrabant	274,4	376,7	134,0	180,2	122,1	1 087,4
	Limburg	199,1	241,1	80,0	123,0	—	643,2
	Openb. lich. „De N.oostel. Polder"	—	—	—	—	—	0,4
	Centraal bevolkingsregister	—	—	—	—	—	27,3
	Het Rijk	1 629,3	2 753,0	1 116,6	1 070,7	2 478,9	9 076,2
1	Noord-Groningsche bouwstreek	86,2	62,8	—	—	—	149,0
2	Groninger veenstreken	3,7	106,2	—	—	—	109,9
3	Groninger weidegebied	20,7	39,7	—	—	—	60,4
4	Stad Groningen	—	—	—	—	125,8	125,8
5	Drentsche veenstreken	11,5	34,1	50,9	—	—	96,5
6	Drentsche zandgronden	30,3	51,4	20,5	—	—	102,2
7	Friesch zandgebied	—	102.8	42,6	—	—	145,4
8	Friesch weidegebied	20,3	95,7	21,2	56,1	—	193,3
9	Noord-Friesche bouwstreek	5,0	86,5	—	—	—	91.5
10*a*	Waddeneilanden	6,5	8,8	—	—	—	15,3
10*b*	Wieringen, Urk, Marken, Wier.meer	[2] 6,0	12,6	—	—	—	18,6
11	West-Overijsselsch weidegebied	31.0	61,1	66,1	—	—	158,2
12	Zandgeb. Z.-Drenthe & N.-Overijssel	8.5	78.6	—	—	—	87,1
13*a*	Industriegebied van Twente	16.2	110,7	80,4	94,1	—	301,4
13*b*	Industriegeb. Achterh. van Gelderl.	9,0	82,4	—	—	—	91,4
14*a*	Zandgebied in Z.W.-Overijssel	6,8	53,3	42,0	—	—	102,1

14*b*	Zandgebied W.-Achterhoek v. Geld.	25,6	83,6	21,6	—	—	130,8
15	Veluwe	16,7	130,6	39,3	76,7	—	263,3
16	Noordel. N.holland en W.friesland	93,7	48,4	60,0	—	—	202,1
17*a*	Duinstr. Midd. & Zuidel. N.holland	16,6	40,8	91,3	—	144,9	293,6
17*b*	Duinstreken in Zuidholland	10,0	98,7	—	—	—	108,7
17*c*	Het Westland	3,7	40,4	—	—	—	44,1
18	Agrar. gebied v. Holl.'s N.-kwartier	28,4	32,8	—	—	—	61,2
19	De Zaanstreek	11,5	22,9	39,1	—	—	73,5
20	Amsterdam	—	—	—	—	790,9	790,9
21	Haarlemmermeer en omstreken	7,8	36,2	32,8	—	—	76,8
22*a*	Vechtstreek in Noordholland	12,0	23,1	—	—	—	35,1
22*b*	Vecht- en IJsselstreek in Utrecht	86,0	10,9	—	—	—	96,9
23*a*	Het Gooi	5,8	20,1	30,6	77,8	—	134,3
23*b*	Oostelijk Utrecht	30,1	87,8	86,2	—	—	204,1
24	Stad Utrecht en omstreken	1,1	30,3	—	—	170,9	202,3
25	Leiden en de Rijnstreek	42,4	59,5	—	79,9	—	181,8
26	's Gravenhage en omstreken	—	19,9	31,9	—	507,4	559,2
27*a*	Midden Zuidholland	20,1	28,9	—	57,1	—	106,1
27*b*	Weidegebied van Zuidholland	60,1	9,4	—	—	—	69,5
28	Rotterdam	—	—	—	—	616,9	616,9
29	De Nieuwe Waterweg	—	10,0	40,1	66,2	—	116,3
30	Industriegeb. v. Merwede en Noord	34,6	106,7	35,5	64,9	—	241,7
31	Betuwe, O.-Rijngeb., Land v. M.&W.	151,8	112,0	—	—	—	263,8
32*a*	Zuidelijke Veluwe	0,4	15,5	52,1	94,9	—	162,9
32*b*	Nijmegen	—	—	—	99,8	—	99,8
33	Zuidhollandsche eilanden	103,1	18,5	—	—	—	121,6
34*a*	Zeeuwsche eilanden	109,2	44,8	18,3	—	—	172,3
34*b*	Zeeuwsch-Vlaanderen	61,7	24,0	—	—	—	85,7
35	Westelijk Noordbrabant	33,0	31,5	—	—	—	64,5
36*a*	Baronie van Breda en omstreken	28,7	73,7	53,1	76,8	—	232,3
36*b*	Kempenland en omstreken	35,3	5,9	—	—	—	41,2
36*c*	De Brabantsche Peel en omstreken	24,1	51,7	—	—	—	75,8
37	West. Industriegebied v. N.brabant	15,1	70,2	—	103,4	—	188,7
38	Meijerij van 's Hertogenbosch	40,6	85,6	50,8	—	—	177,0
39	Oost. Industriegebied v. N.brabant	19,6	50,9	30,1	—	122,1	222,7
40	N. Limburg met N.O. Noordbrabant	130,1	115,1	40,8	—	—	286,0
41	Zuid. Limb. (zonder de mijnstreek)	84,0	37,8	—	69,6	—	191,4
42	Mijnstreek in Limburg	24,7	88,1	39,3	53,4	—	205,5

1) Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Jan. 1941. 2) Inbegrepen het Openbaar lichaam „De Noordoostelijke Polder" met een inwonertal van 380.

TABEL IV

Vestigingsoverschotten der provinciën naar 5 gemeentegroepen in 1942

Provinciën	Vestigingsoverschotten in 1942							
	der gemeenten met ..... inwoners [1]					Totaal	w.o. ten gevolge van	
	< 5 000	5 000— < 20 000	20 000— < 50 000	50 000— <100000	100 000 en meer		binnenl. migratie	buitenl. migratie
Groningen	— 465	— 1 281			— 360	— 2 106	— 990	— 1 116
Friesland	— 167	— 1 167	— 212	— 507		— 2 053	— 1 193	— 860
Drenthe	— 107	5 253	— 314			4 832	6 241	— 1 409
Overijssel	512	357	— 47	— 823		— 1	2 179	— 2 180
Gelderland	1 526	3 362	2 037	17		6 942	9 795	— 2 853
Utrecht	764	817	4		— 1 308	277	2 087	— 1 810
Noordholland	310	— 3 147	— 3 384	— 422	— 14 142	— 20 785	— 5 834	— 14 951
Zuidholland	768	— 2 372	1 198	— 1 155	— 28 189	— 29 750	— 23 082	— 6 668
Zeeland	70	635	— 1 168			— 463	— 345	— 118
Noordbrabant	826	— 708	— 295	19	444	286	1 556	— 1 270
Limburg	1 300	760	127	— 312		1 875	2 963	— 1 088
Openb. lich. „De N.oostel. Polder"						118	118	
Centr. Bev. reg.						5 421	5 491	— 70
Het Rijk	5 337	2 509	— 2 054	— 3 183	— 43 555	— 35 407	— 1 014 [2]	— 34 393
Binnenl. migratie	6 636	8 041	687	912	— 22 899	— 1 014 [2]		
Buitenl. migratie	— 1 299	— 5 532	— 2 741	— 4 095	— 20 656	— 34 393		

[1]) Groepeering der gemeenten naar het inwonertal op 1 Jan. 1941.
[2]) 1 014 opnemingen uit het binnenland zijn niet voor de statistiek verantwoord.

TABEL V. Oppervlakte der gemeenten naar de bevolkingsdichtheid

Provinciën	Oppervlakte in km² der gemeenten met een bevolkingsdichtheid van ..... inwoners per km²									
	< 25	25— < 50	50— < 100	100— < 200	200— < 400	400— < 700	700— <1000	000— <4000	4000 en meer	Totaal
Groningen	—	—	908,9	1 041,0	312,5	35,4	—	—	28,0	2 325,8
Friesland	104,0	163,7	1 795,4	1 207,6	102,7	17,2	9,2	30,6	—	3 430,4
Drenthe	—	603,6	1 476,4	453,6	117,5	—	—	12,8	—	2 663,9
Overijssel	—	105,8	1 916,1	890,8	143,1	170,5	100,1	42,1	2,4	3 370,9
Gelderland	28,3	—	1 376,9	2 475,3	917,0	87,0	—	138,2	—	5 022,7
Utrecht	—	—	554,3	335,8	229,6	124,9	50,3	45,0	23,0	1 362,9
Noordholland	—	465,3	515,0	769,8	399,1	256,2	24,9	194,1	175,4	2 799,8
Zuidholland	—	34,4	583,5	915,7	680,3	208,8	122,6	280,6	100,7	2 926,6
Zeeland	—	72,7	998,9	479,1	182,5	18,2	—	34,4	—	1 785,8
Noordbrabant	—	137,1	1 486,3	2 141,7	725,1	211,7	33,0	237,5	—	4 972,4
Limburg	—	—	603,6	948,9	334,3	62,4	85,8	156,3	—	2 191,3
Het Rijk	132,3	1 582,6	12 215,3	11 659,3	4 143,7	1 192,3	425,9	1 171,6	329,5	32 852,5
„ „ (%)	0,4	4,8	37,2	35,5	12,6	3,6	1,4	3,5	1,0	100
Aantal gemeenten	3	27	298	341	182	62	23	69	10	1 015
Inwonertal (× 1000)	1,6	63,5	954,1	1 573,3	1 104,3	622,3	351,4	2 446,2	1 931,8	9 048,5
„ (%)	0,0	0,7	10,5	17,5	12,2	7,0	3,8	26,9	21,4	100

In deze serie verschenen:

BEVOLKING EN OPPERVLAKTE DER GEMEENTEN VAN NEDERLAND

31 Dec. 1920 (volkstelling)	¶
1 Jan. 1924, 1928, 1932, 1936, 1940 [1]	¶

BEVOLKING EN BEVOLKINGSDICHTHEID DER GEMEENTEN VAN NEDERLAND

1 Jan. 1925, 1926	f 0,49*
1 Jan. 1927, 1929, 1930, 1933, 1934, 1935	¶
1 Jan. 1937, 1938, 1939	f 0,49*

BEVOLKING DER GEMEENTEN VAN NEDERLAND

1 Jan. 1923 [2]	¶
31 Dec. 1930 (volkstelling)	¶
1 Jan. 1941 [3]	f 0,49*
1 Jan. 1942 [4]	¶
1 Jan. 1943 [4]	f 0,49*

¶ Uitverkocht

1) Met bevolkingstoeneming 1931–1939

2) Aangevuld met het bevolkingscijfer op 1 Jan. 1922

3) Met geboorte- en vestigingsoverschot 1931–1939

4) Met oppervlakte en bevolkingsdichtheid alsmede vestigingsoverschot in het afgeloopen jaar

201126_027

_bev001bevo19

Bevolking der gemeenten van Nederland op 1 januari 1943

K 1163